

MEMORIU GENERAL

PLAN URBANISTIC GENERAL
COMUNA GÎLGĂU

- JUDEȚUL SĂLAJ -

BENEFICIAR: Consiliul Local al Comunei Gîlgău

PROIECTANT GENERAL: S.C.AEDILIS PROIECT S.R.L., Baia Mare

PR. NR. 32/2011

MEMORIU GENERAL

1. INTRODUCERE

1.1. DATE DE RECUNOAȘTERE A DOCUMENTAȚIEI

Denumirea lucrării:

Plan Urbanistic General al Comunei Gîlgău

Beneficiar:

Consiliul Local al Comunei Gîlgău

Baza proiectării:

Legea 350/ 2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul

Elemente legislative conexe:

- Codul Civil.
- Legea nr. 18/1991 a fondului funciar.
- Legea nr.50/1991 cu modificările și completările ulterioare privind autorizarea executării construcțiilor și unele măsuri pentru realizarea locuințelor și completări.
- Legea nr. 98/1994 privind stabilirea și sancționarea contravențiilor la normele legale de igienă și sănătate publică.
- Legea nr. 10/1995 privind calitatea în construcții.
- Legea nr. 137/1995 cu modificările și completările ulterioare privind protecția mediului.
- Legea nr. 7/1996 privind cadastrul și publicitatea imobiliară.
- Legea nr. 26/1996 – Codul silvic.
- Legea nr. 107/1996 a apelor.
- Legea nr. 33/1996 exproprierea pentru cauză de utilitate publică.
- Legea nr. 54/1998 privind circulația juridică a terenurilor.
- Legea nr. 82/1998 pentru aprobarea O.G. nr. 43-1997 privind regimul juridic al drumurilor.
- Legea nr. 213/1998 privind proprietatea publică și regimul juridic al acesteia.
- Legea nr. 5/2000 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național - Secțiunea a III-a-zone protejate.
- Legea nr. 351/2001 privind aprobarea Planului de Amenajare a Teritoriului Național - Secțiunea a IV-a: Rețeaua de localități
- Legea nr. 422/2001 privind protejarea monumentelor istorice.
- Legea nr. 451/2002 pentru ratificarea Convenției europene a peisajului, adoptată la Florența la 20 octombrie 2000.
- HGR nr. 525/1996 pentru aprobarea Regulamentului General de Urbanism, cu completările și modificările ulterioare.
- HGR nr. 162 / 2002 privind depozitarea deșeurilor

MEMORIU GENERAL

- HGR nr. 31/ 1996 pentru aprobarea Metodologiei de avizare a documentatiilor de urbanism privind zone si statiuni turistice si a documentatiilor tehnice privind constructii din domeniul turismului.
- Ordinul MLPAT nr. 91/1991 privind formularele, procedura de autorizare și conținutul documentațiilor.
- Ordinul nr. 34/N/M 30/3422/4221 din 1995 al MLPAT, MI, MAPN, SRI, pentru aprobarea Precizărilor privind avizarea documentațiilor de urbanism și amenajarea teritoriului, precum și a documentațiilor tehnice pentru autorizarea construcțiilor.
- Ordinul Ministerului Sănătății nr. 536/1997 pentru aprobarea Normelor de igienă și a recomandărilor privind mediul de viață al populației.
- Ordinul Ministerului Transporturilor nr. 43/1998 pentru aprobarea Normelor tehnice privind încadrarea în categorii a drumurilor naționale.
- Ordinul Ministerului Transporturilor nr. 45/1998 pentru aprobarea Normelor tehnice privind proiectarea, construirea și modernizarea drumurilor.
- Ordinul Ministerului Transporturilor nr. 46/1998 pentru aprobarea Normelor tehnice privind stabilirea clasei tehnice a drumurilor publice.
- Ordinul Ministerului Transporturilor nr. 47/1998 pentru aprobarea Normelor tehnice privind amplasarea lucrărilor edilitare, a stâlpilor pentru instalații și a pomilor în localitățile urbane și rurale.
- Ordinul Ministerului Transporturilor nr. 49/1998 pentru aprobarea Normelor tehnice privind proiectarea și realizarea străzilor în localitățile urbane.
- Ordinul Ministerului Transporturilor nr. 50/1998 pentru aprobarea Normelor tehnice privind proiectarea și realizarea străzilor în localitățile rurale.
- Ordinul Ministerului de Interne nr. 791/1998 pentru aprobarea Normelor metodologice de avizare și autorizare privind prevenirea și stingerea incendiilor.
- Ordinul Ministerului de Interne nr. 775/1998 pentru aprobarea Normelor generale de prevenire și stingere a incendiilor.
- Ordinul M.L.P.A.T. nr. 1270/1999 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a H.G. nr. 577/1997 pentru aprobarea Programului privind pietruirea drumurilor comunale, alimentarea cu apă a satelor, conectarea la rețeaua de electrificare și la rețelele telefonice, astfel cum a fost modificat prin H.G. nr. 211/1999.
- Legea 575/2001 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național – Secțiunea a V-a – zone de risc natural

**Proiectant: S.C. AEDILIS PROIECT S.R.L.
BAIA MARE**

1.1 OBIECTIVELE LUCRĂRII

Planul urbanistic general are atât caracter director și strategic, cât și caracter de reglementare și reprezintă principalul instrument de planificare operațională, constituind baza legală pentru realizarea programelor și acțiunilor de dezvoltare. Fiecare unitate administrativ-teritorială are obligația să își întocmească și să își aprobe Planul Urbanistic General, care se actualizează periodic la cel mult 10 ani.

Cuprinde prevederi pe termen scurt cu privire la :

- Restabilirea și delimitarea teritoriului intravilan, în relație cu teritoriul administrativ al localității.
- Stabilirea modului de utilizare a terenurilor din intravilan
- Zonificarea funcțională în corelație cu organizarea rețelei de circulație
- Delimitarea zonelor afectate de servituții publice, afectate de interdicții temporare și permanente de construire și a zonelor expuse la riscuri naturale
- Modernizarea și dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitare
- Stabilirea zonelor protejate și de protecție a monumentelor istorice și a siturilor arheologice reperate și a zonelor care au instituit un regim special de protecție, prevăzut în legislația în vigoare
- Formele de proprietate și circulația juridică a terenurilor
- Precizarea condițiilor de amplasare și conformare a volumelor construite și amenajate și plantate
- Zonele de risc natural delimitate și declarate astfel, conform legii, precum și la măsurările specifice privind prevenirea și atenuarea riscurilor, utilizarea terenurilor și realizarea construcțiilor în aceste zone .

Cuprinde prevederi pe termen mediu și lung cu privire la :

- Evoluția în perspectivă a localității
- Direcțiile de dezvoltare funcțională în teritoriu
- Traseele coridoarelor de circulație și de echipare prevăzute în planurile de amenajare a teritoriului național, zonal și județean.
- Zonele de risc natural delimitate și declarate astfel, conform legii, precum și la măsurările specifice privind prevenirea și atenuarea riscurilor, utilizarea terenurilor și realizarea construcțiilor în aceste zone
- Lista principalelor proiecte de dezvoltare și restructurare
- Stabilirea și delimitarea zonelor cu interdicție temporară și definitivă de construire
- Delimitarea zonelor în care se preconizează operațiuni urbanistice de regenerare urbană.

Completarea Planului Urbanistic General al Comunei Gîlgău urmărește, prin introducerea în cadrul documentației de urbanism existente a constrangerilor și permisivităților urbanistice generate de zonele propuse pentru extindere, crearea condițiilor de autorizare a noilor construcții, crearea premiselor spațiale pentru desfășurarea activităților economice și sociale în acord cu obiectivele de dezvoltare județene. De asemenea, vor fi accentuate implicațiile dezvoltării urbanistice asupra sistemului de circulație și a rețelei de infrastructură edilitară, fiind conturate măsurile pentru dezvoltarea armonioasă a localității.

1.2. SURSE DOCUMENTARE

Documentatiile de urbanism aprobate de catre Consiliul Local Primăria Comunei Gîlgău

- Plan urbanistic general al Comunei Gîlgău, pr. nr. 142/1999, întocmit de S.C. ART PROIECT ZALAU.

Datele demografice și potențialul economic al orașului puse la dispoziție de Comunei Gîlgău.
 Documentare de teren și consultări cu autoritățile locale.

Informații privind echiparea edilitară a teritoriului puse la dispoziție de către Primăria Comunei Gîlgău.

Ortofotoplanuri, scara 1:5000

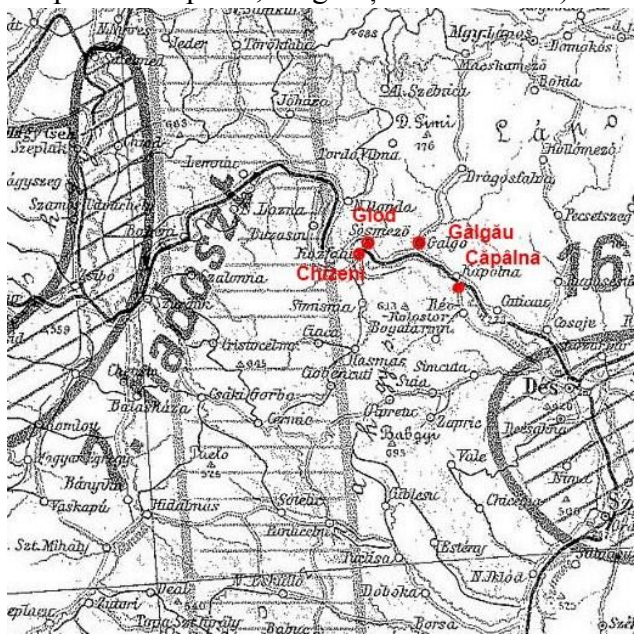
2. STADIUL ACTUAL AL DEZVOLTĂRII URBANISTICE

Scurt istoric¹:

Comuna Gîlgău este situată în nord-estul județului Sălaj, pe Valea Someșului, între Dealurile Ciceului și Dealurile Șimișna-Gârbău. Este alcătuită din nouă sate: satul de reședință- Gîlgău; Căpâlna, Gura Vlădesei, Bârsău Mare, Glod, Chizeni, Fodora, Frâncenii de Piatră și Dobrocina.

Materialul arheologic găsit pe teritoriul comunei Gîlgău atestă urme de locuire încă din neolitic (la Dobrocina, Fodora, Gîlgău) și din epoca bronzului (la Căpâlna și Gura Vlădesei, Dobrocina, Fodora, Frâncenii de Piatră și Glod).

Din epoca daco-romană, mărturiile sunt bogate, dată fiind poziționarea Gîlgăului chiar în zona limesului roman, trasat după cucerirea Daciei în 106. Zona fiind una de frontieră între Dacia Porolissensis și dacii liberi, romanii au ridicat sisteme de fortificații ale căror urme sunt încă prezente (urme de turnuri de pază la Căpâlna, Gîlgău și Bârsău Mare).²

Cea mai veche atestare documentară a unei localități a comunei datează din 1405- și anume Gîlgăul, atestat ca *villa Galgo*.

Istoria comunei Gîlgău se împletește cu cea a Transilvaniei, localnicii participând la toate evenimentele ce au marcat istoria Transilvaniei: este cunoscută prezența satului Căpâlna în miezul unor evenimente ca răscoala de la Bobâlna (1437-1438).

Alături de cetatea Ciceului de care aparțin Bârsăul Mare, Căpâlna, Gîlgăul și Glodul în perioada medievală, localnicii participă la luptele între nobilii maghiari și domnii moldoveni pentru menținerea supremației asupra cetății (a doua jum. a sec. XV- prima jum. a sec. XVI).

Peste satele comunei Gîlgău au trecut și au lăsat urme grele războiul lui Sigismund Bathory cu armata imperială aliată cu Mihai Viteazul, în 1601 și

¹ Extras din Studiul de fundamentare istoric aferent PUG

² v. Sabin Adrian Luca, Nicolae Gudea- "Repertoriul arheologic al județului Sălaj", Editura Altip, Alba-Iulia, 2010.

răscoala curuților (1705).

În 1814-1815, marea foamete ce a urmat războaielor napoleoniene, care afectează întreaga Europă, face ravagii și în satele de pe Valea Someșului.

Mai înregistrăm prezența satului Gîlgău în răscoalele țărănești de din a doua jumătate a sec. XVIII și a satului Căpâlna în revoluția de la 1848- evenimente care au afectat deopotrivă satele de pe Valea Someșului.

Se mai cunoaște faptul că Avram Iancu a călătorit în vara lui 1872 (chiar înainte de a muri) în localitățile de pe Valea Someșului oprindu-se, printre altele, și în Căpâlna, Bârsău Mare și Glod³.

La finalul primului război mondial, în aprilie 1919 găsim Gîlgăul în vecinătatea primului coridor neutru apărat de trupele franceze conduse de generalul Berthelot, între diviziile a șaptea și a șaisprezecea românești (v. foto 2)⁴.

După Dictatul de la Viena, Gîlgăul se află în zona cedată Ungariei, reintrând în administrație românească abia în 1945, după un an de administrație sovietică.

În 1945, comuna Gîlgău cuprindea satele Gîlgău, Căpâlna, Dobrocina, Gura Vlădesei și Fodora.

La reforma administrativă din 1968 s-a decis comasarea comunei Glod cu comuna Gîlgău, astfel că i s-au adăugat satele Glod, Bârsău Mare, Chizeni și Frâncenii de Piatră. În 1988 s-a desființat și comuna Poiana Blenchii, satele acesteia adăugându-se comunei Gîlgău: Poiana Blenchii, Goștila, Măgura și Fălcușa. În 1990, aceste sate au solicitat și obținut reînființarea comunei Poiana Blenchii, astfel că satele ce alcătuiesc în prezent comuna Gîlgău sunt: Gîlgău, Căpâlna, Dobrocina, Gura Vlădesei, Fodora, Glod, Bârsău Mare, Chizeni și Frâncenii de Piatră⁵.

Evoluția localităților:

Localitățile comunei apar detaliate în Hărțile Iosefine realizate (pentru Transilvania) între 1769 și 1773 (prima ridicare topografică militară austro-ungară)- v. foto 3⁶.

Două particularități importante ale hărților iosefine influențează modul de interpretare a acestora în prezent: întâi, faptul că au fost executate de cartografi diferiți, fără un sistem de referință comun, fapt care face dificilă relaționarea între ele; apoi, modul de reprezentare diferit de cel actual- de exemplu, altitudinea era redată prin hașuri și nu prin curbe de nivel, motiv pentru care diferențele de altitudine pot fi doar approximate. Cu toate acestea, ele prezintă un grad de precizie uimitor, fiind documente valoroase pentru studierea dezvoltării urbanistice a localităților.

Referitor la satele comunei Gîlgău, acestea se regăsesc pe două hărți iosefine, executate cel mai probabil de doi cartografi (Bârsăul Mare, de exemplu, apare parțial pe una din hărți, parțial pe cealaltă, ortografiat diferit pe fiecare: Berszo și Borszo; există diferențe de reprezentări ale malurilor Someșului, conectarea hărților între ele se face cu mici diferențe de scară etc.). Totuși, se observă clar vetrele satelor, dispuse în mod natural de-a lungul Someșului; de asemenea, observăm că se conturaseră drumurile principale între localități, inclusiv un drum mai important pe traseul actualului DN1C, numit în harta respectivă "*Landtstrasse*", care leagă Glodul, Bârsăul Mare și Gîlgăul.

3 cf. Vasile Lar- "Povestea satului Gîlgău"; Editura Eurotip, Baia Mare, 2008- pag. 50

4 sursa hărții: <http://keptar.oszk.hu/>

5 cf. Vasile Lar- "Povestea satului Gîlgău"; Editura Eurotip, Baia Mare, 2008- pag. 270

6 sursa hărții: http://ro.wikipedia.org/wiki/Fi%C8%99ier:Josephinische_Landaufnahme_Transylvania.jpg

foto 3. satele comunei Gilgău în ridicarea topografică iosefină. Satele sînt marcate cu contururi roșii.

Ulterior, regăsim satele Gilgăului notate în hărțile lui Hatsek Ignác, în 1880, pe teritoriul comitatului Szolnok-Doboka (foto 4,5⁷). Acestea reprezintă cu acuratețe limitele administrative și drumurile importante, fără a insista pe relief (reprezentat și el prin hașuri- dar fără detalii).

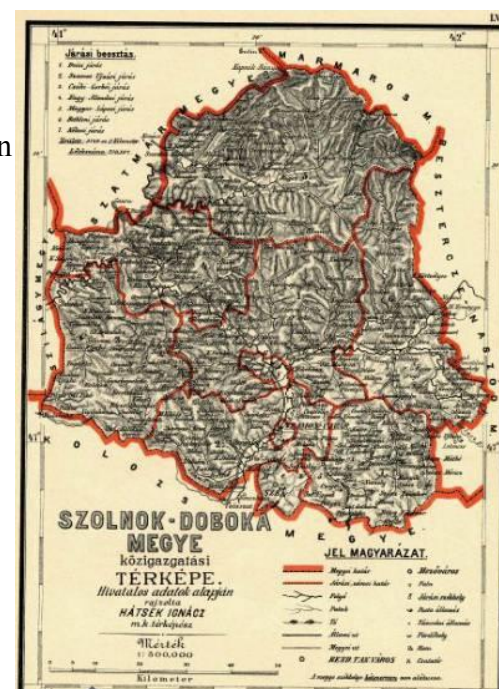

foto 4: harta comitatului Szolnok-Doboka în 1880, executată de Hatsek Ignác

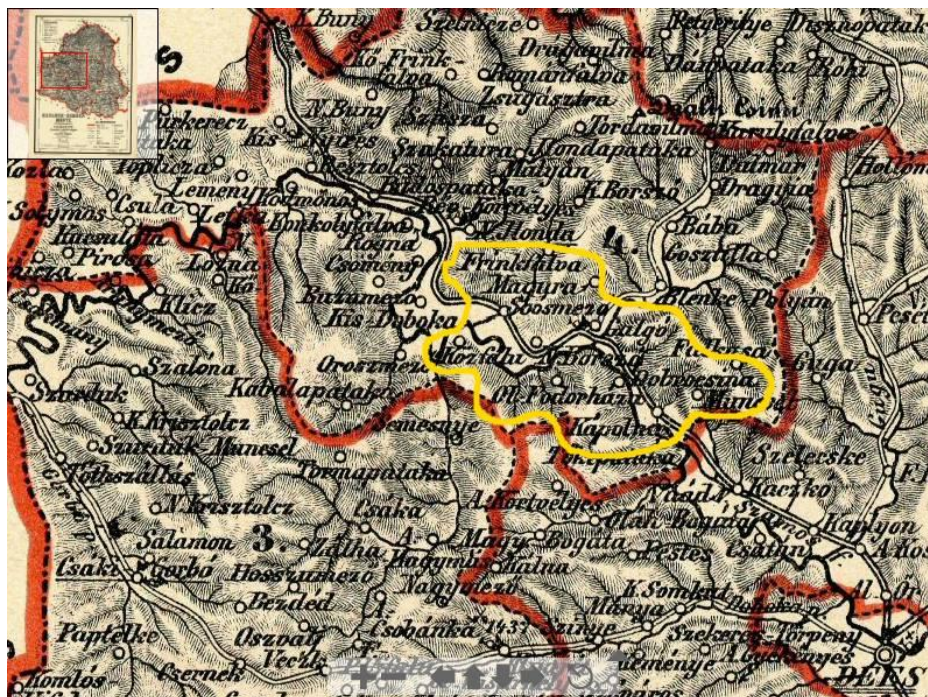

foto 5: satele comunei Gilgău pe harta lui Hatsek Ignác- cuprinse în conturul galben

7 sursa hărților: <http://www.maproom.org/00/32/index.php> : "A Magyar Szent Korona Országainak Megyei Térképei" MEMORIUM GENERAL

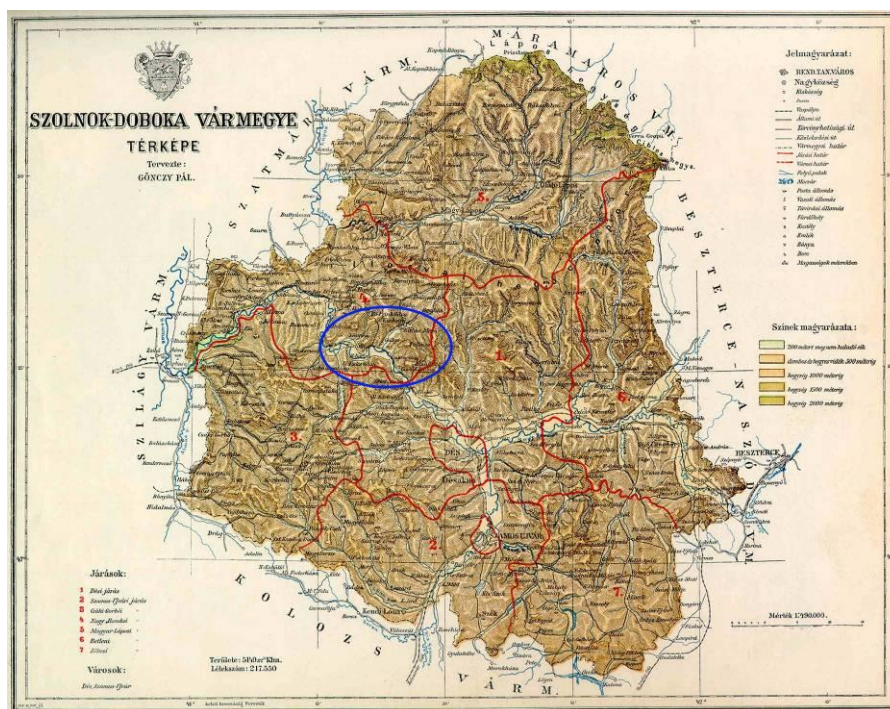
Mai găsim Gîlgăul notat pe ridicarea franciscană-iosefină din 1887 (cea de-a treia ridicare topografică militară austro-ungară) - foto 6⁸:

foto 6: comuna Gîlgău (Galgo) pe ridicarea franciscană-iosefină din 1887

Observăm aici aceeași particularitate- marcarea altitudinilor prin hașuri, de data aceasta însoțite și de culori. Se observă clar relațiile între localități, drumurile importante, rețeaua hidrografică, poziționarea localităților față de relief, chiar morile și rețelele de drumuri locale. Observăm că erau

deja realizate drumurile între localități, cele care există și azi- drumul național și drumurile județene.

Satele Gîlgăului apar din nou detaliat în harta din 1915 executată de Gönczy Pál- hartă în care Gîlgăul aparține ținutului Solnoc-Dăbâca, la limita estică a plasei Ileanda- v. foto 7, 8⁹:

foto 7: harta lui Gönczy Pál din 1915- conturul albastru indică poziția comunei Gîlgău

8 sursa foto: <http://lazarus.elte.hu/hun/digkonyv/topo/3felmeres.htm>

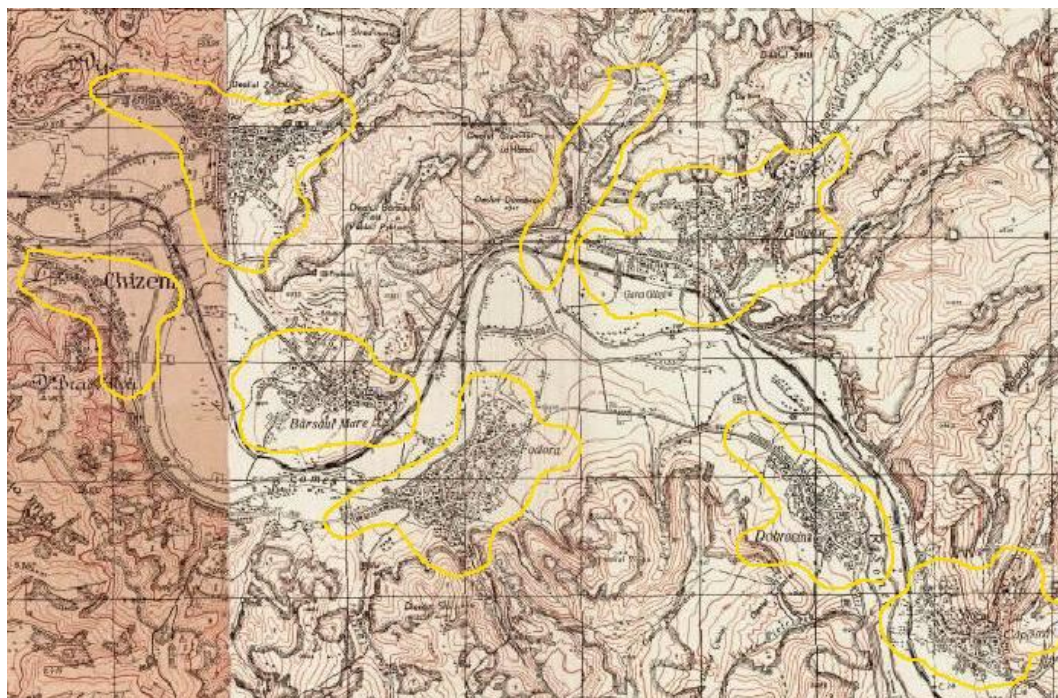
9 sursa hărților: <http://lazarus.elte.hu/hun/maps/1910/gonczy/gonczyym.htm> : "Magyarország kézi atlasza"

foto 8: detaliu din harta lui Gönczy Pál: se identifică numele satelor componente ale comunei Gîlgău

Aici, pe lângă marcarea limitelor plaselor componente ale ținutului, sunt reprezentate altitudinile (prin hașuri, ca în hărțile militare), rețeaua hidrografică în mod detaliat, rețeaua de drumuri și- element important- observăm că apare deja calea ferată (executată între 1881- 1890).

După 1924 găsim Gîlgăul în Planul Director de Tragere; observăm că în acest plan apar pentru prima oară curbele de nivel ca reprezentări ale declivităților- foto 9¹⁰:

foto 9: Gîlgăul în Planul Director de Tragere 1: 20 000. Se observă toate satele (cele marcate cu contururi galbene)

De altfel, Planurile Directoare au fost executate în 1916-1917 (și actualizat în 1924 prin cuprinderea Transilvaniei și includerea toponimelor românești) chiar cu scopul de a îngloba diversele hărți executate anterior și unifica diversele sisteme de referință în baza cărora au fost alcătuite hărțile precedente. Astfel, Planurile Directoare au compilat hărți austriece, românești și rusești, încercându-se

¹⁰ sursa imaginii: <http://www.earth.unibuc.ro/harti/>

o reprezentare unitară în sistem de proiecție Lambert-Cholesky, la scările 1: 20 000 și 1: 10 000. Cu toate acestea, apar încă altitudini reprezentate prin hașuri, toponime mixte etc.- în funcție de sursele utilizate.¹¹

În harta 1: 20 000 observăm conformarea localităților cu evidențierea drumului principal și a drumurilor laterale și precizia fără precedent a reprezentării reliefului și rețelei hidrografice. Sunt reprezentate clar toate satele aparținătoare comunei, la nivel de parcelar (se va arăta pentru fiecare localitate în parte). Apare calea ferată și drumul național, deja regularizat.

În ceea ce privește tehnicile și materialele de construire, din 8 martie 1858 se pune în aplicare Regulamentul nr. 4 care legitimează probleme din construcții, obligând la construirea caselor pe fundație de piatră și cu acoperiș de draniță. În 1898, apare un nou regulament de construire care interzice explicit acoperirea caselor cu paie sau trestie și interzice construirea grajdurilor de animale lângă drum; totodată, introduce reguli de parcelare și de aliniere a construcțiilor.

Cu toate acestea, chiar și în prima jumătate a sec. XX s-a menținut o mare parte din vechiul fond construit al satelor, alcătuit din case de lemn acoperite cu paie, dispuse neregulat pe parcele.

În perioada comunistă, politica de sistematizare a satelor a dus la creșterea procentului de ocupare a terenului în zonele centrale ale satelor. Prin Legea Sistemării din 1973 au apărut reguli de parcelare, de ocupare a terenurilor, de aliniere față de stradă și de limitele parcelelor etc. Creșterea nivelului de trai al locuitorilor prin prestarea de muncă salariată (în unități locale sau în orașele apropiate) a dus la înnoirea rapidă a fondului construit. Obligația legală de a construi casele noi cu etaj (pentru a crește gradul de utilizare a terenurilor și a "urbaniza" satele) a avut efectul nedorit de negare a arhitecturii tradiționale, implementându-se o arhitectură tipizată, mai degrabă urbană, cu vagi referiri la arhitectura tradițională. Totuși, respectându-se regulile de sistematizare, a rezultat o nouă arhitectură locală - fără personalitate, dar lipsită de stridență. Imaginea țesutului construit a rămas coerentă și agreabilă.

După 1990, a urmat o perioadă în care regulile de construire au fost negate, fiind considerate "comuniste". Rezultatul a fost apariția unor investiții noi în total dezacord cu cadrul construit, prezențe agresive prin volum, proporții și colorit. În prezent, se simte tot mai mult nevoia implementării cu fermitate a unor reguli urbanistice care să oprească acest fenomen extrem de distructiv pentru satele românești.

2.1. ELEMENTE ALE CADRULUI NATURAL

2.1.1 Caracteristicile reliefului

Comuna Gîlgău este așezată în nord-estul județului Sălaj, în așa numitul șes al Văii Someșului. Comuna face parte din Podișul Someșean și este situată la o distanță de 23 km de orașul Dej – județul Cluj și 88 km de orașul Zalău, reședință de județ, pe șoseaua DN 1C, parte a drumului european E 58. Din punct de vedere administrativ, comuna Gîlgău se învecinează cu comuna Ileanda la nord-vest, comuna Coroieni și Poiana Blenchiei la Nord și nord-est, comuna Cîțcău la sud – est, comunele Vad și Șimișna la în sud și comuna Rus în vest.

Satele comunei Gîlgău sunt așezate în primul sector al Culoarului Someșului, în aval de Dej până în Ileanda, corespunzător Dealurilor Ciceului din Podișul Someșan. Malul stâng este flancat spre sud de Dealurile Clujului și Dejului (Dobrocina) și Dealurile Șimișna – Surduc (Fodora). Pe partea

¹¹ cf. <http://earth.unibuc.ro/download/planurile-directoare-de-tragere>

dreaptă, culoarul este mărginit spre nord și nord-est de Dealurile Sălăstructului (Căpâlna) și de Podișul Purcăreț – Boiu Mare (Gîlgău, Bîrsău Mare, Glod).

Relieful comunei este variat, format în principal din lunca Someșului (în care este cantonată localitatea), flancată de o parte și de alta de dealuri înalte de peste 500-550 m, bine împădurite cu păduri de foioase.

În culoarul Someșului, între localitățile Căpîlna și Glod sunt bine evidențiate trei terase de eroziune: terasa 1 – cea de luncă, terasa 2 de 8-12 m – specifică podurilor de terase și terasa 3 de 18-22 m – corespunde suprafețelor structurale mai înalte. Pe terasele 2 și 3 sunt cantonate localitățile Căpîlna, Fodora, Dobrocina, Bîrsău Mare și Glod. Comuna Gîlgău este situată pe conul de sedimentare (terasat) al râului Poiana.

Unitățile de relief care înconjoară comuna, de la nord la sud sunt: Dealul Dije și Dealul Tocii 618 m în nord, Valea Vîrtoapelor care traversează satul Glod, Dealul Bîrsăului, Valea Curtului și Dealul Hiji străjuiesc comuna în partea de vest, iar valea Poienei drenează comuna Gîlgău. Spre sud est aliniamentul dealurilor se continuă cu Dealul Frînturi și Dealul Vlădeasa 562 m, Valea Vlădesei și Capul Dâmbului 555m delimitează comuna pe partea dreaptă a Someșului. Relieful de pe stînga cursului de apă este alcătuit din: Valea Groșilor și Dealul Omului 565 m, Dealurile Strusului, Șindilii 600 m și Brașeului 463 m, până la valea Șimișnei, în vest.

Relieful prezintă o alternanță de cueste și bazinete alungite, fiind rezultatul fragmentării puternice a văilor și cursurilor de apă ce converg spre nivelul de bază al Someșului.

2.1.2. Hidrografie. Hidrologie

Rețeaua de ape curgătoare este convergentă spre culoarul Someșului. Direcția de scurgere pentru afluenții de pe partea dreaptă este NE-Sv și pentru afluenții de pe partea stîngă este de la sud la nord. Densitatea rețelei hidrografice este de 0,8 km/kmp.

Principalele râuri care străbat satele comunei sunt: râul Someș și Văile Poiana, Vîrtoape, Căpîlna, Hagău Fundu Văii, Curtului.

Regimul de alimentare al râurilor este pluvial, nival sau din ape subterane, în special pentru afluenții de pe partea dreaptă a Someșului (Valea Curtului).

2.1.3. Condiții climatice

Comuna Gîlgău are o climă temperat continentală moderată, aflată sub influența maselor de aer oceanice din vestul continentului. Caracteristică părții de vest a țării, aceste mase de aer, în deplasarea lor, generează vreme instabilă cu precipitații abundente primăvara și toamna. Temperatura medie anuală înregistrează valori cuprinse între 7,4°C în regiunile deluroase și 8,8 °C în culoarul Someșului. Temperatura medie a lunilor de iarnă este de -3 °C, -4 °C, iar a lunilor de vară între 18-20°C. În ultimii ani se înregistrează frecvent temperaturi peste 35°C în luna iulie.

Cantitatea de precipitații este de 600-650 mm în culoarul Someșului și cade sub formă de ploaie și zăpadă. La altitudini mai mari cantitatea de precipitații poate ajunge și la 700-800mm. Se produc frecvent fenomene atmosferice specifice anotimpurilor, precum: brumă, ceață sau rouă.

Vânturile predominante sunt cele din direcție vestică și nordică, masele de aer care pătrund în Culoarul Someșului au o frecvență mai amre în lunile de primăvară.

2.1.4. Solurile:

În comuna Gîlgău, cea mai mare răspândire o au solurile brune podzolite specifice dealurilor. Acestea s-au format pe gresii, marne, nisipuri și pietrișuri, într-un climat cu precipitații abundente, fiind propice dezvoltării pădurilor de foioase.

Solurile aluvionare de luncă sunt specifice albiei majore a Someșului. Co conținut ridicat de humus, ele sunt cele mai fertile, fiind favorabile culturilor legumicole și cerealiere. Cele mai întinse suprafețe sunt destinate porumbului, suprafețe mai mici fiind ocupate de culturile de ovăz, grâu și legume.

Regiunea se caracterizează printr-o mare complexitate de resurse naturale. Resursele de ape minerale și termale sunt insuficient valorificate în prezent. Cele mai importante resurse de sol sunt pietrișul și nisipul care se exploatează în albia râului.

2.2. RELATII ÎN TERITORIU

Comuna Gîlgău este formată din 9 sate aflate la distanțe relativ mici față de centrul de comună, după cum urmează: Gălgău – sat reședință de comună, Căpîlna – 4 km, Bîrsău Mare – 4 km, Glod – 7 km, Gura Vlădeșei – 2 km. Aceste sate sunt situate de-a lungul drumului național DN 1C și au acces la mijloacele de transport în comun: cale ferată, autobuze, microbuze. Satele aflate pe partea stîngă a râului Someș, Chizeni – 10km, Fodora – 4 km, Dobrocina – 8 km, au acces din drumul județean 109 F.

Suprafața comunei este de 7531 ha, din care 3510 ha sunt terenuri agricole și 4021 ha sunt cu alte destinații de folosință.

2.3. POTENTIAL ECONOMIC

Asezarea comunei Gălgău de-a lungul unei sosele de importanță națională și traversarea ei de către linia de cale ferată care leagă sudul de nordul și nord-vestul țării, a determinat o activitate economică mai intensă, în comparație cu celelalte comune din microregiunea Valea Someșului.

Economia comunei Gălgău, în mare măsură dependentă de agricultură, a devenit o “economie a subzistenței”, având rol de a asigura necesitățile de bază pentru cea mai mare parte a populației.

Activitatea principală a locuitorilor a fost și este agricultura bazată în special pe creșterea animalelor și, într-o mai mică măsură, localnicii se ocupă de exploatarea lemnului pădurilor și fabricarea materialelor de construcții.

În perioada interbelică, datorită prezenței în comună a unei populații evreiești, au înflorit activitățile comerciale. În perioada comunistă, în comuna Gălgău se afla principalul siloz de cereale de pe Valea Someșului.

După anul 1989, o parte a întreprinderilor care ofereau locuri de muncă pentru mai mult de 1000 de oameni, s-au închis definitiv. Iată câteva dintre acestea: Întreprinderea de Construcții Forestiere - devenită Nordcomforest, specializată în producerea prefabricatelor din beton necesare construcțiilor feroviare; Depozitul Forestier dotat cu un gater, la care au lucrat peste 300 de muncitori și o fermă de păsări a căror hale sunt conservate, dar nu sunt utilizate de către actualul proprietar.

În prezent, activitățile economice din comuna Gălgău sunt destul de variate acoperind și domenii non-agricole: industrie, servicii, turism, construcții.

Societăți comerciale:

Domeniul economic:

- Industrie: 2 fabrici de prefabricate, o stație sortare balastu, un atelier prelucrare lemn

- Industria alimentară 2 ateliere de panificație
- Servicii : 3 cabinete medicale (uman, animal, stomatologic), o societate de transport marfă, 2 societăți financiare (CEC, Cooperativa de Credit Sălăjeanul), o stație benzinărie, 2 societăți de transport și distribuție gaz (EON Gaz), o spălătorie auto, o societate de televiziune prin cablu și una pentru internet, oficiu postal, oficiu Romtelecom
- Turism: 3 pensiuni și restaurante
- Comerț: 8 magazine
- Construcții: o afacere locală, o societate pentru întreținerea drumurilor

Agricultura

Relieful comunei Gîlgău este determinant pentru alocarea suprafețelor de teren pe diferite categorii agricole. Astfel, aproape jumătate din terenul cu destinație agricolă a comunei este acoperit de pădure, iar un sfert este folosit pentru pășunat sau ca fânețe naturale. Mai puțin de 25% din terenul agricol, poate fi folosit pentru agricultură: cultivarea cerealelor, plantelor tehnice sau legumelor.

Terenul arabil se găsește îndeosebi pe Valea Somesului, dar din cauza faptului că Somesul nu este îndiguit, există permanent riscul de inundare.

Terenurile arabile sunt toate în proprietate privată, dar sunt parcelate și dispersate în teritoriu. Majoritatea suprafețele de teren sunt de regulă sub 1 ha, fiind situate (în majoritate) în jurul satului Bîrsău Mare. Calitatea solurilor permite cultivarea cerealelor, a sfeclei de zahăr și a altor plante și legume furajere pentru animale.

Agricultura care se practică în comuna Gîlgău are caracter de subzistență. Exploatarea terenurilor agricole se face pentru uz propriu. Vârsta înaintată a proprietarilor de terenuri agricole și costurile de exploatare prea mari, pe care locuitorii comunei nu și le permit, fac ca în localitate să rămână mult pământ necultivat.

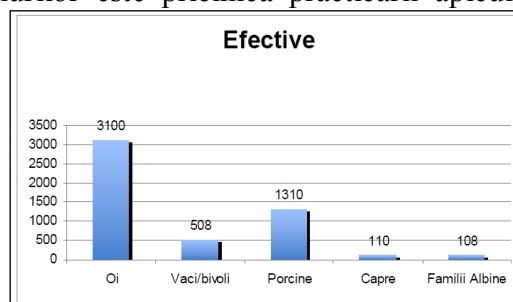
Producția agricolă realizată este valorificată la un preț scăzut, aceasta datorându-se lipsei de prelucrare și pregătire a produselor înainte de a fi valorificate pe piață. Astfel, prețul la producător este mic față de serviciile prestate pentru lucrările agricole. Un neajuns este și faptul că în zonă nu există centre de valorificare a produselor agricole.

În satele Glod și Căpîlna sunt suprafețe întinse cu pășuni și fânețe. Și aici lipsa resurselor financiare îi determină pe proprietarii de terenuri să lase pășunile neierbicidate, unele dintre acestea fiind vulnerabile riscurilor de eroziune și degradare.

Efective animale

Cresterea animalelor era ocupația de bază a locuitorilor comunei Gîlgău. În timp, însă, numărul lor a scăzut, iar efectivele pe care le deține astăzi o persoană sunt reduse. În cazul ovinelor, doar două persoane dețin între 150 și 200 capete, iar zece persoane între 50 și 100. Un singur crescător de animale, nerezident, deține 1000 capete oi.

Peisajul natural, prin bogăția floristică a dealurilor este prielnică practicării apiculturii. În comuna Gîlgău zece agricultori se ocupă cu apicultura.

Turism

Activitățile turistice și de alimentație publică au luat amploare în comuna Gîlgău datorită asezării comunei de-a lungul drumului european. Se practică îndeosebi turismul de tranzit (călători care se opresc pentru a lua masa sau pentru a înopta).

Comuna este depozitara unui patrimoniu cultural deosebit, care ar putea fi exploatat în scopuri turistice. Acestea se găsesc la:

Bârsău Mare:

- Ruine de turn roman La "Cetățea", la 1,7 km nord de sat;
- Biserică de lemn, atestată în anul 1690, cu hramul Fecioara Maria;

Căpîlna:

• Ruine de turnuri romane la locul "Casa Popii", "Casa Uriasilor", "Hotroapă", "Dealul lui Galos", "Cărămidă" și "Homorîsa";

Fodora:

- Biserică de lemn, atestată în anul 1817, cu hramul Sfântul Nicolae.

2.5. ELEMENTE DEMOGRAFICE ȘI SOCIALE¹²

Până în 1830 au existat doar date necentralizate din registrele bisericilor, din registre fiscale și altele- în acest sens, foarte utile au fost conscripțiile fiscale din Evul Mediu.

Primele statistici centralizate au apărut în 1830, 1836 (elaborate de Fényes Elek, cu estimarea limbii materne după registrele bisericilor), apoi în 1839 statisticile lui Lenk Ignaz (fără date etnice sau religioase). În 1857, Carl Czoernig realizează studii statistice ale populației după limba maternă. Alte estimări ale populației apar apoi în 1867, 1869 (Fényes Elek), Keleti Károly (1871- cu estimarea naționalităților după numărul elevilor din școlile publice), Vizneker Antal (1887)- realizate atât în scop statistic cât și pentru hărți, regulamente municipale etc.

Abia la recensământul din 1880 (publicat în 1881) naționalitatea/ limba maternă apar ca și capitol separat de recensare. Fiecare dintre aceste statistici și recensăminte au o anumită doză de imprecizie, datorată unor factori specifici momentului în care au fost realizate: metodologia culegerii datelor, modul de declarare a anumitor etnii (de exemplu: germani se declarau atât sașii, cât și evreii vorbitori de germană; în anumite recensăminte sunt numărați separat copiii încă ne-vorbitori), modul de culegere și prelucrare a datelor, faptul că multe date culese inițial nu au fost făcute publice și s-au pierdut etc. Totuși, ele se constituie în importante surse de informații istorice, oferind o imagine asupra dezvoltării localităților și asupra dinamicii populației.

Este important de subliniat modul în care a evoluat culegerea datelor¹³:

- înainte de 1850, toate statisticile se făceau în scopul impozitării, punându-se accent pe situația economică a gospodăriilor;
- la recensământul din 1850-1851 (recensământul a fost întrerupt și reluat, din cauza războiului cu Prusia) apar inconsecvențe în modul de culegere a datelor, din cauza unor instrucțiuni de recensare prea stufoase: militarii sunt înregistrați separat de civili în anumite zone, iar în altele sunt înregistrați și separat, și împreună cu civilii; etniile vorbitoare de aceeași limbă sunt înregistrate, de asemenea, confuz: sași/ șvabi/ austrieci/ germani, secui/ maghiari; multe date culese se pierd înainte de înregistrare, altele după înregistrare;

¹² Extras din Studiul de fundamentare istoric aferent PUG

¹³ Varga E. Árpád- Postfață la "Recensăminte ale populației pe teritoriul Transilvaniei, în perioada 1850 - 1910"- disponibil la www.kia.hu/konyvtar/erdely/studrom.pdf

- în 1857 nu s-a mai înregistrat naționalitatea, considerându-se că în 1850 această înregistrare dăduse rezultate false. S-a înregistrat, în schimb, numărul de animale din gospodării și numărul caselor- lucru important pentru determinarea stării materiale a locuitorilor;

- în 1869, se culeg date și despre populația prezentă/ plecată, nivelul de studii, ocupație. Recensământul s-a efectuat cu recenzori locali, a căror lipsă de experiență a fost cauza multor erori. Datele acestui recensământ au fost completate ulterior prin publicarea Dicționarului localităților din 1873, în care apar și referiri la limba maternă a locuitorilor, care fusese omisă la recensământul din 1869 din motive politice. Pentru acest an, naționalitatea a fost estimată de către Keleti Károly (directorul Institutului Național Regal Maghiar de Statistică) luându-se în considerare limba vorbită de școlarii de 6-7 ani și extrapolându-se la nivel de familii- soluție bună, dar cu rezultate nesigure, dat fiind faptul că exista încă un număr mare de copii de vârstă școlară, necuprinși în sistemul de învățământ;

- în 1880, s-au introdus două întrebări suplimentare- una referitoare la bolnavi (câți/ de cât timp sunt bolnavi- informație importantă pentru determinarea stării de sănătate a populației și a eficienței sistemului sanitar) și alta referitoare la limba maternă. Aceasta din urmă s-a explicat populației ca fiind limba vorbită în mod curent, nu neapărat cea în care a fost crescut. Acest mod de abordare a dus la absența populației evreiești și a celei țigănești din rezultatele privitoare la naționalitate; populația evreiască este vizibilă doar în rezultatele referitoare la religie. Din același motiv, rezultatele privitoare și la alte etnii este cu atât mai denaturat, întrucât sunt etnii a căror apartenență religioasă nu le evidențiază ca atare. O altă eroare a fost înregistrarea comună a sârbilor/ croaților, deși sunt etnii diferite.

Separat de toate limbile materne, au fost înregistrați copiii cu vârste cuprinse între 0-2 ani, ca fiind "nevorbitori".

- în 1890, o noutate a fost înregistrarea separată a liber-profesioniștilor/ salariaților, cu declararea locului de muncă a acestora din urmă- rezultând o primă statistică a activității industriale deja în plină expansiune. S-au declarat date referitoare la construcția locuinței (materiale de construcție), dar nu s-au mai declarat animalele din gospodărie. Datele referitoare la limba maternă s-au cules la fel ca în 1880 (rezultând, evident, aceleași tipuri de erori), cu diferența că nu s-au mai înregistrat copiii nevorbitori separat, ci după limba maternă a mamei. La acest recensământ, dată fiind interpretarea criteriului "limbă maternă" ca fiind limba vorbită cel mai mult în viața de zi cu zi, s-au înregistrat ca maghiari și cetățeni nemaghiari, dar care cunoșteau bine limba maghiară sau o utilizau în activitatea de zi cu zi.

- în 1900 s-au diversificat foarte mult întrebările privitoare la starea economică a gospodăriilor, la situația industriei, la cea a militarilor (explicabil în condițiile diversificării societății în epoca modernă)- fapt ce a îngreunat recenzarea. Se înregistrează limba maternă cu specificarea că aceasta e limba vorbită "*cel mai bine și mai cu plăcere*", iar instrucțiunile pentru recenzori descriau limba maternă ca fiind "*acea limbă pe care respectivul și-o asumă și pe care o vorbește cel mai perfect*" și că "*limba maternă nu corespunde totdeauna cu limba însușită în copilărie de la mamă*". O altă indicație referitoare la limbă arăta că nu se poate înregistra decât o limbă vie, deci "*latina, idișul și ebraica nu pot fi evidențiate*". Aceste indicații referitoare la limbă au dus, din nou, la erori referitoare la componența etnică a localităților: în toate tabelele separate pe satele comunei Gîlgău se poate remarca absența populației evreiești (care se poate identifica doar în tabelele referitoare la religie) și a celei țigănești- sau un număr foarte mic al acestor populații; într-o măsură mai mică sunt afectate, desigur, și celelalte etnii ne-maghiare din regat.

În ceea ce privește populația evreiască, se poate confrunta numărul celor înregistrați în localități cu cel al dispăruților în Holocaust- fiind evident mult mai mare acesta din urmă.

- în 1941 s-a înregistrat populația atât după limba maternă, cât și după naționalitate. Rezultă neconcordanțe evidente între cei care declară anumite limbi materne și etniile corespunzătoare (români, evrei, ucrainieni, slovaci, sârbi, țigani)- este evident că foarte mulți vorbitori ai acestor limbi

au fost înscrși ca etnici maghiari (v. mai jos tabelul cu datele corespunzătoare comunei Gîlgău).

Informațiile despre populația comunei Gîlgău apar în toate recensămintele începînd cu cel din anul 1850.¹⁴ În analiza statisticilor trebuie ținut cont de faptul că pînă în 1968, comuna Gîlgău nu cuprindea Glodul, Chizeniul, Frâncenii de Piatră și Bârsăul Mare.

Astfel, pentru comuna Gîlgău avem următoarea evoluție a populației în recensămintele amintite- pe criteriul naționalității/ limbii materne¹⁵:

Anul	total	români	maghiari	germani	alții	evrei	țigani	ucrainieni	sârbi	slovaci
1850	3361	2926	139	-	296	179	72	-	-	-
1880	3513	3237	174	31	71	-	-	-	1	2
1890	3968	3490	230	179	69	-	-	-	-	-
1900	4262	3820	432	6	4	-	-	1	-	-
1910	4400	3884	391	86	39	-	-	-	-	1
1920	3874	3569	96	-	209	209	-	-	-	-
1930	4248	4013	76	2	157	156	-	-	1	-
1956	4448	4388	35	-	25	23	-	-	-	-
1966	4272	4243	29	-	-	-	-	-	-	-
1977	3820	3800	12	-	8	-	7	1	-	-
1992	2846	2811	8	1	26	-	24	2	-	-
2002	2791	2695	27	-	69	-	69	-	-	-

Lipsește din tabel cifrele referitoare la anul 1941, pe care le detaliem după cum urmează:

1941	limba maternă						naționalitatea						
	satul	română	maghiară	germană	ucraineană	țigănească	idiș	români	maghiari	germani	ucraineni	țigani	evrei
Gîlgău	780	147	1	1	-	43	695	258	1	-	-	-	18
Bârsău	527	18	-	-	-	-	528	17	-	-	-	-	-
Căpâlna	660	10	-	-	-	4	657	11	-	2	-	-	4
Chizeni	267	2	-	-	2	-	267	2	-	-	2	-	-

14 cf. Varga E. Árpád- "Szilágy megye településeinek etnikai (anyanyelvi/nemzetiségi) adatai 1850-2002", Ed. Pro Transylvania" Miercurea Ciuc, 1999, rev. 2008; publ. online la <http://www.kia.hu/konyvtar/erdely/erd2002.htm>
 15 idem.

Dobrocina	434	1	-	-	-	9	429	6	-	-	-	9
Fodora	701	2	-	-	-	11	675	28	-	-	-	11
Frânce ni	197	-	-	-	-	-	197	-	-	-	-	-
Glod	861	70	-	-	1	12	736	185	-	-	1	22

Să analizăm, de exemplu, datele aferente satului Gîlgău. Observăm că din 780 de locuitori de limbă maternă română, doar 695 sunt înregistrați ca etnici români. Aceeași situație în cazul evreilor: din 43 vorbitori de idiș, doar 18 apar ca evrei. Cei 85 de vorbitori de română care nu se declară etnici români și cei 25 de vorbitori de idiș care nu se declară evrei sunt înregistrați ca maghiari. Este vorba, evident, de

rezultate false- a căror cauză poate fi încercarea autorităților maghiare după Dictatul de la Viena de a mări numărul "oficial" de locuitori maghiari în Ardeal-, sau teama locuitorilor după un an de administrație maghiară de a-și declara etnia reală.

După criteriul religiei, evoluția populației din Gîlgău conform statisticilor se prezintă astfel¹⁶:

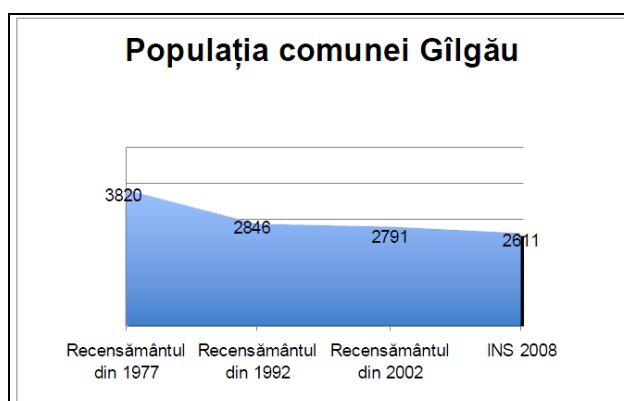
Anul	total	ortodo cși	greco- catolici	romano- catolici	refor mați	lutra ni	unitar ieni	israeliți	alții	baptiș ți	adventiști
1850	3361	419	2553	101	102	7	-	179	-	-	-
1857	3257	361	2613	48	82	-	-	139	14	-	-
1869	3800	477	2907	89	63	113	1	141	9	-	-
1880	3513	497	2675	44	100	1	-	193	3	-	-
1890	3968	451	3055	62	116	5	3	276	-	-	-
1900	4262	528	3296	59	123	2	9	245	-	-	-
1910	4400	588	3335	51	103	-	3	320	-	-	-
1930	4248	646	3354	11	59	3	1	174	-	-	-
1941	4762	607	3774	55	124	5	2	175	20	20	-
1992	2846	2427	94	8	3	-	-	2	312	68	229
2002	2791	2162	218	11	13	-	-	-	387	72	296

Mai amintim aici că după primul recensământ cu cercetarea limbii materne și a naționalității- anume cel din 1880-, comuna Gîlgău este amintită între alte 46 de comune din comitatul Solnoc-Dăbâca în care maghiarii erau în număr cuprins între 50 și 200; în alte 171 de comune numărul

16 cf. Varga E. Árpád- "Szilágy megye településeinek felekezeti adatai 1850-2002" publ. online la <http://www.kia.hu/konyvtar/erdely/erd2002.htm>

acestora era mai mic de 50 de persoane, în timp ce în 61 de comune s-au înregistrat doar români¹⁷.

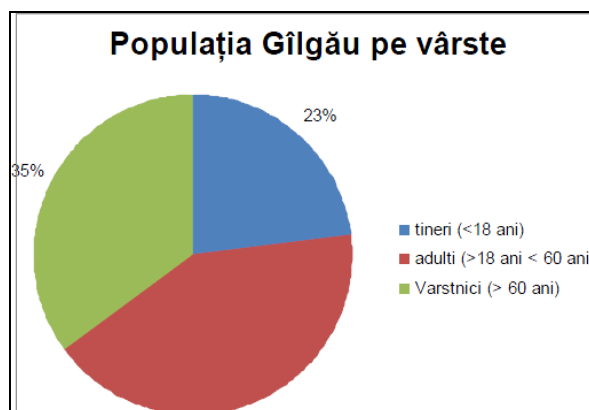
La recensământul din anul 2002, în comuna Gîlgău erau înregistrate 2.791 persoane, cu 55 mai puține față de recensământul din 1992. Dintre acestea, 1.434 sunt de sex feminin și 1.357 de sex masculin. Se poate spune că populația este stabilă din punct de vedere al migrațiilor, iar comuna Gîlgău nu se confruntă cu probleme de depopulare.

La recensământul din 2002, în comuna Gîlgău erau înregistrate 760 gospodării familiale cu 2.562 de persoane și 246 gospodării individuale cu un număr de 265 de persoane.

Din datele de la Biroul de Asistență Socială al Primăriei Gîlgău, reiese că mai mult de o treime din populația comunei depășește vârsta de 60 de ani, ceea ce reprezintă un procent cu mult mai mare față de media pe țară (19- 20%). De asemenea, procentul este semnificativ mai mare față de cel al grupei de vârstă de sub 18 ani. Tendința actuală este de creștere a populației vârstnice în defavoarea populației tinere. Prin creșterea procentului populației vârstnice, apar unele consecințe sociale nedorite, crește indicele de dependență economică, adică raportul dintre populația inactivă și cea activă se mărește constant. Din ansamblul populației vârstnice, se detașează grupele cu risc crescut de vulnerabilitate: persoanele foarte în vârstă (80 - 90 de ani), vârstnicii care trăiesc singuri sau care nu au copii, bătrânii cu afecțiuni sau handicapuri grave, cupluri în vârstă, dintre care unul sau ambii sunt grav bolnavi, femeile în vârstă.

Pentru această categorie, implicațiile medicale sunt tot mai mari. Se apreciază că, după 65 de ani (începutul vârstei a treia), 50% dintre bătrâni au nevoie de îngrijiri medicale, ambulatorii sau spitalicești.

17 cf. Kádár József- "Szolnok-Dobokavármegye Monographiája I-VII" 1900-1901 cap. II. "Fejezet. A vármegye statisticája"- publ. online la <http://mek.oszk.hu/04700/04755/html/> cap. IV

65% din populația comunei Gîlgău este inactivă. Mai puțin de 25% din populația localității este angajată în activități lucrative (aducătoare de venit) (fie ca salariați, patroni sau lucrători pe cont propriu).

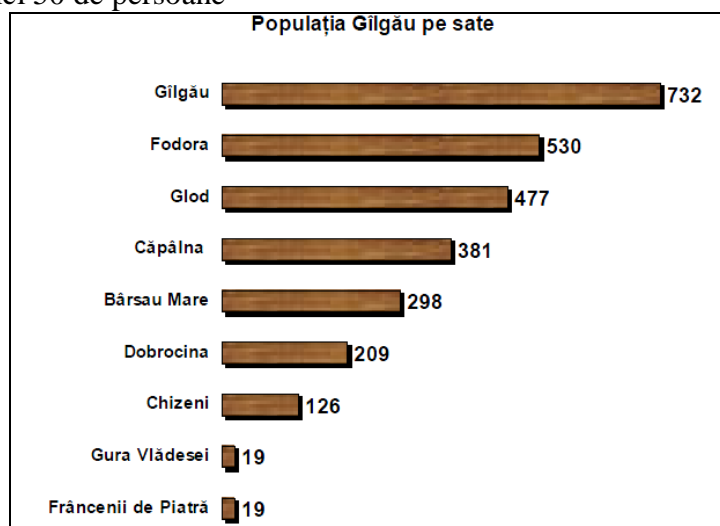
Situația populației comunei Gîlgău pe categorii de implicare în domeniul economic (activ/inactiv sau somer) este surprinsă de recensământul din 2002 astfel:

Populația activă			Populația inactivă			
Total	Ocupați	Șomeri	Total	Elevi	Pensionari	Altele
974	861	113	1817	323	981	513

Situația celor 974 de persoane active este următoarea:

Salariați	Patroni	Lucrători pe cont propriu	Membri societăți agricole/cooperative	Lucrători familial în gospodărie proprie	Altă situație	Șomeri în căutare unui loc de muncă
483	12	165	2	230	15	67

În ceea ce privește repartitia geografică a populației comunei Gîlgău, se observă că peste 60% locuiesc în trei sate: Glod, Fodora și Gîlgău. Două dintre satele comunei (Frâncenii de Piatră și Gura Vlădesei) nu cumulează nici 50 de persoane

Din punctul de vedere al apartenenței etnice, populația comunei Gîlgău este majoritar română (98%). Mai sunt înregistrate 27 de persoane de etnie maghiară și 69 de etnie romă.

2.6 CĂI DE COMUNICATIE ȘI TRANSPORT

Retele rutiere de transport:

În comuna Gîlgău, căile de comunicație care deservesc teritoriul sunt: drumul național DN 1C, drumul județean 109F, drumul județean Dj 109E, drumul comunal DC 39 și drumul comunal DC 32.

Cinci din cele nouă sate ale comunei: Căpîlna, Gura Vlădesei, Gîlgău, Bîrsău Mare și Glod, situate pe partea dreaptă a Someșului, sunt străbătute de drumul național DN 1C, iar spre cătunul Frîncenii de Piatră accesul se face din satul Glod pe drumul comunal 39 în lungime de 5 km. Satele situate pe partea stîngă a Someșului sunt traversate de drumul județean Dj 109E. Drumul județean Dj 109F, face legătura spre nord-est cu orașul Tîrgu Lăpuș.

Lungimea rețelei de drumuri comunale existentă pe teritoriul administrativ al comunei este de 17 km, din care: drum pietruit 15 km și drum de pământ 2 km.

Drumuri comunale interioare – ulițe:

Sat	Lungime
Gîlgău	1,5 km
Bîrsău Mare	1,5 km
Căpîlna	1 km
Glod	3 km
Fodora	2 km
Dobrocina	500 m
Chizeni	400 m

Calitatea drumurilor comunale și a ulițelor este de nivel scăzut, multe dintre ele sunt doar balastrate cu nisip și pietris sau sunt numai din pământ, nu au prevăzute sanțuri de scurgere pentru apele pluviale, fiind predispuse riscurilor de degradare rapidă. Drumurile vicinale și cele forestiere sunt exclusiv din pământ și se află într-o stare avansată de degradare.

Rețele feroviare de transport:

Comuna Gîlgău are acces la calea ferată pe linia Baia Mare-Cluj Napoca și dispune de gară .

Transport în comun:

Transportul în comun pe distanțe mari se realizează în principal pe cale ferată, dar și pe cale rutieră (autobuze).

În ultimii ani, o pondere semnificativă a transportului comun este asigurată de microbuze private. Prin comuna Gîlgău circulă 4 microbuze: spre Tîrgu Lăpuș (2 ori pe zi), spre Cluj Napoca (5 ori pe zi), spre Baia Mare (7 ori pe zi) și spre comuna Ileanda (o dată pe zi).

2.7. ZONIFICAREA FUNCIONALĂ A INTRAVILANULUI EXISTENT:

Limita teritoriului administrativ și a intravilanului existent a fost corelată cu datelor puse la dispoziție de Primăria comunei Gîlgău și de Oficiul de Cadastru și Publicitate Imobiliară Sălaj.

Bilantul teritorial al suprafețelor cuprinse în limita teritoriului administrativ- existent

TERITORIUL ADMINISTRATIV AL UNITĂȚII DE BAZA	CATEGORII DE FOLOSINȚA (HA) - SITUAȚIA EXISTENTĂ												TOTAL
	AGRICOL						NEAGRICOL						
	ARABIL	PASUNI	FANETE	VII	LIVEZI	TOTAL AGRICOL	PADURI	APE	DRUMURI SI CAI FERATE	CURTI-CONSTRUCTII	NEPRODUCTIV	TOTAL NEAGRICOL	
EXTRAVILAN	1317,40	1180,00	621,43	0,00	0,00	3118,83	3097,00	315,57	128,88	11,70	321,00	3874,15	6992,98
INTRAVILAN	275,60	0,00	114,57	0,00	0,00	390,17	0,00	1,43	31,12	115,30	0,00	147,85	538,02
TOTAL	1593,00	1180,00	736,00	0,00	0,00	3509,00	3097,00	317,00	160,00	127,00	321,00	4022,00	7531,00
% DIN TOTAL	46,59						53,41						100,00

Analizând bilanțul teritorial al suprafețelor cuprinse în limita teritoriului administrativ se constată:

- Existența suprafețelor de curți – construcții în extravilanul localității
- Suprafețe mari de teren agricol în intravilanul localității

Se impune extinderea intravilanului și cuprinderea suprafețelor construite în intravilanul localității.

Terenurile agricole din intravilan vor prelua funcțiunile stabilite prin prezentul P.U.G. (conform planșei de Reglementări Urbanistice – Zonificare), urmând ca acestea să fie scoase din circuitul agricol o dată cu aprobarea planului.

Intravilanul aprobat al Comunei Gîlgău este cel stabilit în anul 1999 și are o suprafață de **538,02 ha**.

Reprezintă 7,15% din teritoriul administrativ al comunei și este alcătuit din nouă trupuri principale aferente fiecărei localități aparținătoare și trupuri izolate, după cum urmează:

SAT REȘEDINȚĂ DE COMUNĂ GÎLGĂU:

Trup A = 129,41 ha
 Trup A1 = 0,18 ha
TOTAL = 129,59 ha

Din punct de vedere al zonificării funcționale repartizarea teritoriului intravilan al localității Gîlgău este următoarea:

Bilanț teritorial sat GÎLGĂU		
Zone funcționale	Existent	
	ha	%

Locuinte si functiuni complementare	94,44	72,88
Unitati industriale si depozite	9,80	7,56
Unitati agro-zootehnice	3,11	2,40
Institutii si servicii de interes public	2,45	1,89
Cai de comunicatie si transport	11,80	9,11
rutiere	6,32	4,88
feroviare	5,48	4,23
Spatii verzi, sport, agrement, protectie	6,03	4,65
Constructii tehnico-edilitare	0,00	0,00
Gospodarie comunala, cimitire	1,42	1,10
Alte zone (terenuri necontruibile, ape, etc.)	0,54	0,42
TOTAL PE TRUP	129,59	100,00

Se constată ca ponderea cea mai mare o are **zona de locuințe și funcțiuni complementare** (72,88%), urmată de zona de unități industriale și depozite (7,56%).

Nivelul de inaltime al clădirilor de locuit este predominant mic, respectiv parter sau parter și mansardă.

Cu mici exceptii casele sunt amplasate compact, amplasarea acestora permitand o configuratie stradala.

În localitatea Gîlgău există o unitate cu **funcțiune agrozootehnică**, care însă acum este dezafectată (fosta fermă Avicola).

Zona institutii publice si servicii:

Institutiile publice existente sunt reprezentate de următoarele:

- Primărie și Consiliu Local
- Poliție
- Oficiu poștal
- Scoala generala
- Grădiniță
- Camin cultural
- Dispensar medical uman
- Biserici

Comertul este puțin dezvoltat, in localitate existand mici magazine mixte care asigura nevoile localnicilor.

Zona de spații verzi, agrement și sport în suprafață de 6,03 ha este reprezentată de parcuri publice amenajate, terenuri de sport, spații verzi pentru protecție sanitară sau pentru infrastructura tehnică.

Zona gospodariei comunale:

Este constituita din teritoriul ocupat de cele doua cimitire, in suprafata de 1,42 ha.

Zona cai de comunicatii si transport:

Este reprezentata de suprafetele de teren ocupate de drumuri (DN 1C, DJ 109 F si drumuri de exploatare), strazi si ulite și de căile de comunicație feroviara, insumand o suprafata de 11,80 ha.

Alte zone:

In aceasta categorie sunt incluse suprafetele de teren ocupate de cursurile de apa, avand o suprafata de 0.54 ha

SAT GLOD:

Trup B = 84,04 ha
 Trup B1 = 1,25 ha
 Trup B2 = 0,04 ha
 Trup B3 = 0,25 ha
 Trup B4 = 0,02 ha
 Trup B5 = 0,04 ha
Trup B6 = 1,35 ha
TOTAL= 86,99 ha

Din punct de vedere al zonificării funcționale repartitia teritoriului intravilan al localității Glod este următoarea:

Bilanț teritorial sat GLOD		
Zone functionale	Existent	
	ha	%
Locuinte si functiuni complementare	75,37	86,64
Unitati industriale si depozite	0,00	0,00
Unitati agro-zootehnice	0,00	0,00
Institutii si servicii de interes public	0,89	1,02
Cai de comunicatie si transport	3,26	3,75
rutiere	3,01	3,46
feroviare	0,25	0,29
Spatii verzi, sport, agrement, protectie	5,24	6,02
Constructii tehnico-edilitare	0,00	0,00
Gospodarie comunala, cimitire	2,05	2,36
Alte zone (terenuri neconstruibile, ape, etc.)	0,18	0,21
TOTAL PE TRUP	86,99	100,00

Zona funcțională principală este cea de locuințe și funcțiuni complementare (86,64 %). Se constată că în localitate nu există unități agrozootehnice sau industriale. Instituțiile publice și servicii sunt reprezentate de instituții precum unități de învățământ (școală), de cult (biserici), comerciale (magazine mixte),

SAT BÎRSĂU MARE:

Trup C = 56,40 ha
 Trup C1 = 0,04 ha
 Trup C2 = 0,04 ha
 Trup C3 = 0,10 ha
 Trup C4 = 0,15 ha
Trup C5 = 0,15 ha
TOTAL= 56,88 ha

Din punct de vedere al zonificării funcționale repartitia teritoriului intravilan al localității Bîrsău Mare este următoarea:

Bilanț teritorial sat BÎRSĂU MARE		
Zone functionale	Existent	
	ha	%
Locuinte si functiuni complementare	49,75	87,46
Unitati industriale si depozite	1,35	2,37
Unitati agro-zootehnice	0,48	0,84
Institutii si servicii de interes public	0,58	1,02
Cai de comunicatie si transport	2,86	5,03
rutiere	2,52	4,43
feroviare	0,34	0,60
Spatii verzi, sport, agrement, protectie	1,10	1,93
Constructii tehnico-edilitare	0,00	0,00
Gospodarie comunala, cimitire	0,62	1,09
Alte zone (terenuri neconstruibile, ape, etc.)	0,14	0,25
TOTAL PE TRUP	56,88	100,00

Zona funcțională principală de locuințe și funcțiuni complementare ocupă 49,75 ha. În localitate există o incintă cu funcțiuni agrozootehnice aparținând unui fost SMA. Instituțiile publice și servicii sunt reprezentate de instituții precum unități de învățământ (școală), de cult (biserici), comerciale (magazine mixte),

SAT GURA VLĂDESEI:

Trup D = 4,07 ha
Trup D1 = 0,03 ha
TOTAL= 4,10 ha

Din punct de vedere al zonificării funcționale repartitia teritoriului intravilan al localității Gura Vlădesei este următoarea:

Bilanț teritorial sat Gura Vlădesei		
Zone functionale	Existent	
	ha	%
Locuinte si functiuni complementare	3,63	88,54
Unitati industriale si depozite	0,00	0,00
Unitati agro-zootehnice	0,00	0,00
Institutii si servicii de interes public	0,00	0,00
Cai de comunicatie si transport	0,42	10,24
rutiere	0,42	10,24
feroviare	0,00	0,00
Spatii verzi, sport, agrement, protectie	0,00	0,00
Constructii tehnico-edilitare	0,00	0,00
Gospodarie comunala, cimitire	0,00	0,00
Alte zone (terenuri necontruibile, ape, etc.)	0,05	1,22
TOTAL PE TRUP	4,10	100,00

Localitatea Gura Vlădesei este alcătuită din câteva gospodării destinate locuințelor.

SAT CĂPÎLNA:

Trup E = 56,08 ha

Trup E1 = 0,09 ha

Trup E2 = 0,07 ha

TOTAL= 56,24 ha

Din punct de vedere al zonificării funcționale repartitia teritoriului intravilan al localității Căpîlna este următoarea:

Bilanț teritorial sat Căpîlna		
Zone functionale	Existent	
	ha	%
Locuinte si functiuni complementare	48,64	86,49
Unitati industriale si depozite	0,00	0,00
Unitati agro-zootehnice	0,38	0,68
Institutii si servicii de interes public	0,90	1,60
Cai de comunicatie si transport	3,12	5,55
rutiere	2,95	5,25
feroviare	0,17	0,30

Spatii verzi, sport, agrement, protectie	2,31	4,11
Constructii tehnico-edilitare	0,03	0,05
Gospodarie comunala, cimitire	0,71	1,26
Alte zone (terenuri necontruibile, ape, etc.)	0,15	0,27
TOTAL PE TRUP	56,24	100,00

Zona funcțională principală de locuințe și funcțiuni complementare ocupă 48,64 ha. În localitate există o incintă cu funcțiuni agrozootehnice aparținând unor foste clădiri CAP. Instituțiile publice și servicii sunt reprezentate de instituții precum unități de învățământ (școală), de cult (biserici), comerciale (magazine mixte).

SAT CHIZENI:

Trup F = 23,50 ha

Trup F1 = 0,20 ha

Trup F2 = 0,15 ha

TOTAL= 23,85 ha

Bilanț teritorial sat CHIZENI		
Zone functionale	Existent	
	ha	%
Locuinte si functiuni complementare	21,06	88,30
Unitati industriale si depozite	0,00	0,00
Unitati agro-zootehnice	0,00	0,00
Institutii si servicii de interes public	0,33	1,38
Cai de comunicatie si transport	1,83	7,67
rutiere	1,83	7,67
feroviare	0,00	0,00
Spatii verzi, sport, agrement, protectie	0,33	1,38
Constructii tehnico-edilitare	0,00	0,00
Gospodarie comunala, cimitire	0,30	1,26
Alte zone (terenuri necontruibile, ape, etc.)	0,00	0,00
TOTAL PE TRUP	23,85	100,00

Zona funcțională principală de locuințe și funcțiuni complementare ocupă 21,06 ha. În localitate nu există unități industriale sau agrozootehnice.

SAT FODORA:

Trup G = 121,59 ha

TOTAL= 121,59 ha

Din punct de vedere al zonificării funcționale repartitia teritoriului intravilan al localității Fodora este următoarea:

Bilanț teritorial sat FODORA		
Zone functionale	Existent	
	ha	%
Locuinte si functiuni complementare	113,73	93,54
Unitati industriale si depozite	0,98	0,81
Unitati agro-zootehnice	0,00	0,00
Institutii si servicii de interes public	1,45	1,19
Cai de comunicatie si transport	4,68	3,85
rutiere	4,68	3,85
feroviare	0,00	0,00
Spatii verzi, sport, agrement, protectie	0,05	0,04
Constructii tehnico-edilitare	0,00	0,00
Gospodarie comunală, cimitire	0,50	0,41
Alte zone (terenuri neconstruibile, ape, etc.)	0,20	0,16
TOTAL PE TRUP	121,59	100,00

Zona funcțională principală de locuințe și funcțiuni complementare ocupă 113,73 ha. În localitate nu există unități agrozootehnice, există însă o unitate de producție (sârmă).

SAT DOBROCINA:

Trup H = 50,97 ha
 Trup H1 = 0,03 ha
 Trup H2 = 0,21 ha
Trup H3 = 0,10 ha
TOTAL= 51,31 ha

Din punct de vedere al zonificării funcționale repartitia teritoriului intravilan al localității Dobrocina este următoarea:

Bilanț teritorial sat DOBROCINA		
Zone functionale	Existent	
	ha	%
Locuinte si functiuni complementare	46,48	90,59
Unitati industriale si depozite	0,00	0,00
Unitati agro-zootehnice	0,00	0,00
Institutii si servicii de interes public	0,46	0,90
Cai de comunicatie si transport	2,54	4,95

rutiere	2,54	4,95
feroviare	0,00	0,00
Spatii verzi, sport, agrement, protectie	1,03	2,01
Constructii tehnico-edilitare	0,01	0,02
Gospodarie comunala, cimitire	0,71	1,38
Alte zone (terenuri necontruibile, ape, etc.)	0,08	0,16
TOTAL PE TRUP	51,31	100,00

Zona funcțională principală de locuințe și funcțiuni complementare ocupă 46,48 ha. În localitate nu există unități agrozootehnice sau de producție.

SAT FRÎNCENII DE PIATRĂ:

Trup I = 6,21 ha
 Trup II = 0,28 ha
 Trup I2 = 0,62 ha
Trup I3 = 0,36 ha
TOTAL= 7,47 ha

Bilanț teritorial sat FRÎNCENII DE PIATRĂ		
Zone functionale	Existent	
	ha	%
Locuinte si functiuni complementare.	6,16	82,46
Unitati industriale si depozite	0,00	0,00
Unitati agro-zootehnice	0,00	0,00
Institutii si servicii de interes public	0,12	1,61
Cai de comunicatie si transport	0,61	8,17
rutiere	0,61	8,17
feroviare	0,00	0,00
Spatii verzi, sport, agrement, protectie	0,16	2,14
Constructii tehnico-edilitare	0,00	0,00
Gospodarie comunala, cimitire	0,33	4,42
Alte zone (terenuri necontruibile, ape, etc.)	0,09	1,20
TOTAL PE TRUP	7,47	100,00

Localitatea Frîncenii de Piatră este alcătuită din câteva gospodării cu funcțiunea de locuințe, care ocupă o suprafață de 6,16 ha.

La nivel administrativ, bilanțul teritorial al intravilanului existent al comunei Gîlgău este următorul:

Bilanț teritorial - Comuna GÎLGĂU		
Zone functionale	Existent	
	ha	%

	ha	%
Locuinte si functiuni complementare	459,26	85,36
Unitati industriale si depozite	12,13	2,25
Unitati agro-zootehnice	3,97	0,74
Institutii si servicii de interes public	7,18	1,33
Cai de comunicatie si transport	31,12	5,78
din care: rutiere	24,88	4,62
feroviare	6,24	1,16
Spatii verzi, sport, agrement, protectie	16,25	3,02
Constructii tehnico-edilitare	0,04	0,01
Gospodarie comunala, cimitire	6,64	1,23
Alte zone (terenuri necontruibile, ape, etc.)	1,43	0,27
Zona cu functiuni mixte de agrement, sport, spatii de cazare	0,00	0,00
Zona cu functiuni mixte de locuinte de tip case de vacanta, spatii de cazare, agrement, sport si agroturism.	0,00	0,00
TOTAL	538,02	100,00

Se constată ca zonă funcțională principală zona de locuințe și funcțiuni complementare, care ocupă un procent de 85,36 %, urmată de cea industrială (2,25%). Căile de comunicație ocupă o suprafață însemnată (5,78%).

Suprafața totală de spații verzi publice, agrement și sport este de 16,25 ha, din care rezultă o suprafață de **58,22 mp/loc**, aferenta populației.

2.8 ZONE CU RISCURI NATURALE:

PROCESELE DE VERSANT:

Fragmentarea accentuată a reliefului, structura geologică, declivitatea pantelor, defrișarea pădurilor de pe versanți, precum și modul de folosință a terenurilor (în multe cazuri necorespunzător), constituie factorii care au favorizat desfășurarea, rareori puternică, a proceselor de versant pe anumite suprafețe. Acestea se întâlnesc în general zona deluroasă din partea de nord a comunei.

INUNDAȚIILE:

Insuficienta amenajare a malurilor cu lucrari hidrotehnice de protectie și regularizare este principalul factor care sporește riscul producerii de inundatii.

În comuna Gîlgău se semnalează zone cu risc de producere a inundațiilor de-a lungul cursurilor văilor principale, datorate acumulărilor în urma scurgerilor de pe versanți și zone inundabile datorate ieșirii din albie a râului Someș (în general terenuri agricole).

2.9 ECHIPARE EDILITARA:

2.9.1. Gospodaria apelor

Apele curgatoare ce parcurg teritoriul administrativ al comunei Gîlgău fac parte din bazinul hidrografic Someș și sunt în administrația teritorială a Societății Naționale Apele Române sucursala Someș-Tisa, cu sediul la Cluj Napoca.

Activitățile ce se realizează în perimetrul comunei nu produc efecte poluante majore asupra apelor curgătoare. În linii generale, apele ce traversează arealul geografic al comunei sunt ape curate, care nu conțin elemente chimice sau substanțe poluante.

2.9.2 Alimentarea cu apă:

Comuna Gîlgău nu beneficiază de alimentare cu apă potabilă în sistem centralizat. Populația își asigură necesarul de apă din surse proprii, individuale, din resurse de apă subterane de mică adâncime (fântâni).

Calitatea apei din aceste surse nu este monitorizată în conformitate cu cerințele legale, populația fiind din acest punct de vedere vulnerabilă în a utiliza surse de apă de calitate necorespunzătoare și fără alternativă în situații de poluări accidentale, sau de secetă.

2.9.3 Canalizarea:

Momentan nu există un sistem centralizat de canalizare în Comuna Gîlgău. Deși există gospodării care au introdus apă potabilă în sistem de captări proprii, un număr foarte mic din acestea sunt echipate cu bazine vidanjabile pentru colectarea apelor uzate.

2.9.4 Alimentarea cu energie electrică:

Toate gospodăriile din comuna Gîlgău sunt racordate la rețeaua electrică SC Electrica SA. Străzile comunei sunt iluminate, însă sistemul public de iluminat este învechit, cu puține becuri instalate.

2.9.5 Telefonie:

În comună există patru furnizori de servicii de telecomunicații: Romtelecom, Vodafone, Orange și Cosmote. Se poate spune că în general, gradul de acoperire a semnalului GSM în comună este foarte bun pentru toate cele patru rețele. Există de asemenea acces la internet și televiziune.

2.9.6 Alimentarea cu căldură:

Sursa de încălzire este asigurată în general de sobe care folosesc combustibil solid și gazos (pentru gospodăriile racordate la rețeaua națională de gaz metan)

2.9.7 Alimentarea cu gaze naturale:

Centrul comunei Gîlgău este racordat la sistemul național de alimentare cu gaz metan. Satele care nu sunt racordate, folosesc masa lemnoasă ca principala sursă de încălzire.

2.9.8 Gospodarie comunală:

Activitățile specifice gospodăriei comunale sunt administrate astfel:

- Cimitirele – de către biserică
- Deșeurile – de către fiecare producător al acestora

În comună se produc următoarele tipuri de deșeuri: deșeuri menajere, deșeuri animaliere, deșeuri industriale (provenite în special din prelucrarea lemnului).

2.10 PROBLEME DE MEDIU:

Pe teritoriul comunei Gîlgău nu sunt probleme majore de modificare a echilibrului ecologic.

Zone inundabile:

Există zone inundabile provocate de râuri, văi și pârâuri la topirea bruscă a zăpezii sau în cazul ploilor cu caracter torențial. Râul Someș este principalul factor de risc din punct de vedere al inundațiilor.

Zone cu alunecări de teren:

Fragmentarea accentuată a reliefului, structura geologică, declivitatea pantelor, defrișarea pădurilor de pe versanți, precum și modul de folosință a terenurilor (în unele cazuri necorespunzător), constituie factorii care au favorizat desfășurarea, rareori puternică, a proceselor de versant pe anumite suprafețe. Acestea se întâlnesc în general zona deluroasă din partea de nord a comunei.

MONUMENTE ISTORICE¹⁸:

În prezent, de pe întreg teritoriul comunei se află înscrise pe Lista Monumentelor Istorice un număr de nouă situri arheologice (din care șase cuprinse într-un ansamblu de situri) și două monumente¹⁹.

Nr. crt	COD LMI 2010	DENUMIRE	LOCALITATE	ADRESĂ	DATARE
2	SJ-I-m-B-04850	Turn roman	Sat Bârsău Mare, comuna Gîlgău	La Cetățea, la 1,7 km N de sat	Sec II-III p Chr.
3	SJ-I-s-B-04867	Așezare	Sat Căpâlna, comuna Gîlgău	"Podul Delniții" la cca. 1,5 km S-SE de sat	Epoca bronzului
4	SJ-I-s-B-04868	Așezare	Sat Căpâlna, comuna Gîlgău	"Izvoarele cele mari", "Izvoarele cele mici" la	Epoca bronzului

¹⁸ Extras din Studiul de fundamentare istoric aferent PUG

¹⁹ <http://www.inmi.ro/lmi/salaj.pdf>

				SE de sat, deasupra cantonului C.F.R.	
5	SJ-I-s-B-04894	Turnuri ale sistemului de supraveghere a limesului Daciei în sectorul Gîlgău	Sat Căpâlna, comuna Gîlgău		Epoca romană
6	SJ-I-m-B-04894.01	Turn roman	Sat Căpâlna, comuna Gîlgău	"Casa popii"	sec. II - III p. Chr.
7	SJ-I-m-B-04894.02	Turn roman	Sat Căpâlna, comuna Gîlgău	"Cărămidă"	sec. II - III p. Chr.
8	SJ-I-m-B-04894.03	Turn roman	Sat Căpâlna, comuna Gîlgău	"Homorâșa"	sec. II - III p. Chr.
9	SJ-I-m-B-04894.04	Turn roman	Sat Căpâlna, comuna Gîlgău	"Dealul lui Galoș"	sec. II - III p. Chr.
10	SJ-I-m-B-04894.05	Turn roman	Sat Căpâlna, comuna Gîlgău	"Hotroapă"	sec. II - III p. Chr.
11	SJ-I-m-B-04894.06	Turn roman	Sat Căpâlna, comuna Gîlgău	"Casa Urișilor"	sec. II - III p. Chr.
12	SJ-II-m-A-05018	Biserica de lemn "Sf. Fecioară Maria"	Sat Bârsău Mare, comuna Gîlgău	17	1690
13	SJ-II-m-A-05054	Biserica de lemn Sf. Nicolae	Sat Fodora, comuna Gîlgău	173	1817

Biserica de lemn "Sf. Fecioară Maria":

Se află în Bârsău Mare la nr. 15 și este înscrisă pe Lista Monumentelor Istorice cu cod LMI SJ-II-m-A-05018. A fost ridicată în 1690 în vechea vatră a satului (la "Grădina din Sat"), ca biserică ortodoxă cu hramul Sfintei Fecioare Maria și a fost strămutată în actuala vatră a satului în 1805 ("*a fost strămutată pe durgalauă*", adică pe bușteni). Data strămutării era înscrisă pe o bucată de lemn deasupra ușii: "*Această sfântă biserică au fost adusă la anul 1805*". Bucata de lemn cu inscripția s-a pierdut; din fericire inscripția fusese deja consemnată. O legendă locală spune că în momentul în care biserică a fost adusă pe locul de acum, clopotul a început să bată singur, ceea ce localnicii au interpretat că ar fi un semn divin cum că noul loc al bisericii este sfânt²⁰.

După unirea cu Roma a parohiei (în 1835) biserică a aparținut cultului greco-catolic. În prezent este biserică ortodoxă cu hramul Adormirea Maicii Domnului și aparține Mitropoliei Clujului, Albei, Crișanei și Maramureșului, Episcopiei Oradea și Protopopiatului Ortodox român Zalău și Jibou.

Biserica are o lungime de 11,50 m și o lățime de 4,30 m (v. foto 4,5,6).

În altar e scrisă în limba română, dar cu litere chirilice însemnarea: "Acest altar s-a zugrăvit din cheltuiala mai micului [...] din ceata preoțească, popa Petru Jurcă, parohul Bârsăului și Gîlgăului...să facă pomenire pentru sufletul meu și soția me Voica"²¹. Este vorba despre preotul Petru Jurcă, paroh al bisericilor din Bârsău Mare și Gîlgău la sfârșitul sec. XVIII. Probabil inscripția datează din 1875.

Printre alte biserici de lemn din Sălaj, și aceasta a făcut obiectul cercetărilor lui Leontin Ghergariu, Ioana Cristache-Panait și Ioan Godea. A fost restaurată în 1973; au mai avut loc reparații de urgență la acoperiș după anul 2003.

20 cf. Margareta Lar- "Bârsăul Mare. Încercare de monografie", Editura Eurotip, Baia Mare.

21 cf. Margareta Lar- "Bârsăul Mare. Încercare de monografie", Editura Eurotip, Baia Mare.

foto 4. vedere asupra bisericii

foto 5: detaliu- pronaosul poligonal

foto 6. detaliu- absida decroșată

Din păcate, dat fiind timpul prea îndelungat în care acoperișul a fost distrus, iar interiorul bisericii a fost expus la infiltrații de apă din intemperii, o mare parte a picturii a fost distrusă- cu precădere cea de pe peretele sudic. Pe peretele nordic, pictura se află încă în stare surprinzător de bună. E în stare bună și inscripția din altar care atestă păstorirea de către Petru Jurcă de la sf. sec. XIX (foto 7,8,9).

foto 7. Coborârea de pe Cruce- scenă pictată pe peretele nordic.

foto 8- pictura distrusă de infiltrații de apă pe peretele sudic
 foto 9- inscripția din timpul parohului Petru Jurcă- cca. 1875

În cazul acestei biserici, se recomandă începerea demersurilor pentru restaurarea picturii interioare.

Biserica de lemn ” Sf. Nicolae” :

Se află în satul Fodora, la nr. 169 și este înscrisă pe Lista Monumentelor Istorice cu cod LMI SJ-II-m-A-05054.

A fost construită în 1817 (se presupune că piatra de temelie s-a pus în 1811, această dată fiind înscrisă pe placa comemorativă) și a fost ulterior pictată în 1822 de către Lazăr Tocaci și Iosif Biro din Orghiz, așa cum atestă pisania scrisă în latină și română pe balustrada corului din naos: *"Această biserică s-au zidit în anul 1817 fiind paroh locului popa David, ficurator Blăjan Lupuț, cantor Tecariu Cozma, clopotariu Căpîlne Constantin. S-au zugrăvit cu cheltuiala a tot satul împreună, în anul 1822 prin umiliți zugravi anume Lazăr Tocaci și Iosif Biro de la Orghiz"*. A fost construită de comunitatea greco-catolică din sat și a purtat inițial hramul "Sf. Arhangheli Mihail și Gavril".

Din 1826, biserica începe să țină matricolele de stare civilă ale satului, iar la 30 august 1839 este sfințită de către episcopul unit Ioan Lemeni cu hramul "Sf. Ierarh Nicolae". Documentul aflat pe masa altarului completat cu șematismele bisericii greco-catolice din 1896 și 1947 atestă acest eveniment, după cum urmează:

"Această sfântă besearică întru cinstea [Sfântului Erarh Nic]olae spre mărirea lui Dumnezeu zidită s-au sfințit prin Ioann Lemeni a Românilor, Grecilor, Sârbilor de leajea grecească onită în Marele Principat al Ardealului și părțile lui împreunate Episcop al Făgărașului în anul 18[39] luna lui [August] 13"²².

22 documentul are lacune al căror conținut inițial (cel indicat între paranteze) reiese din șematismele amintite: hramul este atestat în "Schematismus venerabilis cleri Diocesis Szamosujvariensis Greci Catholicorum pro anno a Christo nato 1896"; data exactă a sfințirii este înscrisă în "Șematismul Episcopiei Greco-Catolice de Cluj-Gherla pe anul 1947".

Construcția se desfășoară pe plan dreptunghiular cu o lungime de 13,5m și cu altarul închis în absidă pentagonală decroșată. Se cunoaște faptul că vechea biserică era mai puțin dezvoltată în lungime decât aceasta, dar lățimea este aproximativ aceeași. (foto 5²³). Fleșa e înconjurată de 4 turnulețe, semn al unui rang înalt al localității (foto 6).

foto 5. biserica de lemn din Fodora

foto 6. fleșa cu cele patru turnulețe și foisor în consolă

Folosirea bârnelor dispuse orizontal a determinat planul și structura bisericilor din lemn- această tehnică constructivă este caracteristică țărilor Europei răsăritene. Totuși, tipul cu altar poligonal este considerat a fi un rezultat al influenței goticului, dar există și posibilitatea de a se fi folosit pentru economie de material (fiind necesare bârne mai scurte)- această din urmă presupunere fiind susținută de apariția acestui tip constructiv și în zone care nu au avut contact cu arta gotică²⁴ (foto 7²⁵).

Turnul-clopotniță se încheie cu foisorul în consolă și este acoperit cu fleșa și cele patru turnulețe. Acoperișul este din șită, cu pantele abrupte caracteristice acestui tip de construcții.

foto 7. absida pentagonală decroșată a altarului.

Fațadele de sud și de vest sunt dublate de o prispă cu stâlpi decorati cu cioplituri; aceștia susțin acoperișul prin console cioplite (foto 8).

23 foto: Bogdan Ilieș; sursa foto: http://ro.wikipedia.org/wiki/Biserica_de_lemn_din_Fodora

24 "Istoria României" vol. II, autor colectiv- Editura Academiei Populare Române, București 1962- pag. 328

25 foto: Bogdan Ilieș; sursa foto: http://ro.wikipedia.org/wiki/Biserica_de_lemn_din_Fodora

foto 8. fațadele de sud și vest protejate cu prisă

Pictura exterioră s-a pierdut; urme vagi la cornișă atestă că biserica a fost pictată la exterior. În interior, tavanul este plan peste pronaos, iar naosul și altarul sunt acoperite cu bolți semicilindrice. Pronaosul și naosul sunt separate de un perete perforat, cu parapet plin și cu golul întrerupt de stâlpi ciopliți care susțin grinzile continue, fără console (v. foto 9²⁶).

foto 9- peretele perforat ce desparte pronaosul de naos. Pe parapetul corului se vede pisania din 1822.

Naosul și altarul sunt separate prin catapeteasma cu trei intrări (cele două ale diaconilor și cea a preotului). În naos, deasupra intrării se află corul pe a cărui balustradă se mai poate citi pisania din 1822.

În altar se află masa din lemn, pe care se află inscripția cu peceti ce atestă sfințirea bisericii de către episcopul Lemeni, în 1839.

Pictura interioară este de influență apuseană, dar are elemente de originalitate, păstrându-se din păcate- în stare destul de proastă, din cauza ploilor care a pătruns timp îndelungat prin acoperișul deteriorat. Este foarte interesant faptul că scenele pictate sunt explicate în română, latină, maghiară și germană. Dintre acestea, scenele mai bine păstrate sunt: "Pilda celor cinci fete înțelepte" (v. foto 10²⁷) și figura muceniței Ioana- în pronaos, scene din viața lui Iisus- pe bolta naosului, figuri de sfinți ierarhi- în altar.

26 foto: Bogdan Ilieș; sursa foto: http://ro.wikipedia.org/wiki/Biserica_de_lemn_din_Fodora

27 idem 18.

În biserica existentă azi se păstrează două icoane din vechea biserică, cea dispărută: una din ele a fost pictată în 1775 de către zugravul Simon Sălăjean, la cererea părintelui Vasilie și a soției acestuia, Ana; cealaltă a fost realizată în 1805 și reprezintă icoana împărătească a lui Iisus Hristos, cu decor floral și chenar "cu frânghie".²⁸

foto 10- "Pilda celor cinci fete înțelepte", cu explicații în română, latină, maghiară și germană

În 1887, biserica primește al treilea clopot ca donație de la preotul Hozan Vasile. Alți preoți care au slujit biserica: Hozan Gheorghe, Hosu Gavril din Ghelinta²⁹. Din textul lui Kádár József reiese că în 1887 încă existau celelalte două clopote, cele cu inscripția "N.O.S.B." și instalate în 1784 pe vechea biserică- ceea ce ar însemna că acele clopote au fost recuperate din biserica veche și instalate pe cea ridicată în 1817.

Biserica a fost studiată de Ioana Cristache-Panait, Ioan Glodea și Leontin Ghergariu și cuprinsă în diverse lucrări ale acestora pe tema bisericilor de lemn din Transilvania, după cum urmează:

- Ioana Cristache-Panait- "Monumente istorice bisericesti din Eparhia Ortodoxă Română a Oradei. Biserici de lemn", Oradea. Studii regionale, 1978.
- Ioana Cristache-Panait- „Bisericile de lemn din Sălaj”. Buletinul Monumentelor Istorice, 1971
- Leontin Ghergariu- „Biserici de lemn din Sălaj”, 1976
- Ioan Godea- "Biserici de lemn din România (nord-vestul Transilvaniei)", Editura Meridiane, București 1996

În 2008-2009, biserica a fost restaurată printr-un proiect inițiat de Primăria Gîlgău și susținut de Ministerul Culturii și Patrimoniului Național; în cadrul acestor lucrări de restaurare, s-a refăcut învelitoarea prin înlocuirea căpriorilor și a șindrilei; s-a înlocuit parapetul foșorului turnului; s-au înlocuit tălpile și s-a executat pavimentul interior.

²⁸ din: Cristache-Panait, Ioana- "Monumente istorice bisericesti din Eparhia Ortodoxă Română a Oradei. Biserici de lemn"; Oradea, 1978; p. 320-321 și revista "Magazin", articol disponibil la <http://www.revistamagazin.ro/content/view/2359/7/> în 24.09.2012.

²⁹ cf. Kádár J.

SITURI ARHEOLOGICE cf. Studiului de fundamentare pentru definirea, instituirea și delimitarea zonelor protejate care cuprind patrimoniu arheologic și istoric:

Situri arheologice din hotarul localității Căpâlna:

Izvoarele cele mari. Cod ran: 141161.02, sj-I-s-B-04868.

Situl (nr.1) se află la aproximativ 1,4 km NNE, față de centrul satului Căpâlna, pe o o terasă care veghează deasupra râului Someș. Terasa este mărginită pe laturile sale de vest și sud de pante relativ abrupte, iar la vest de un torent și totodată de liziera unei păduri de unde urmează o pantă lină în plan ascendent. La nord terasa este învecinată cu cea de-al doilea loc cu aspect de platou, numit Podul Delniții. Situl arheologic de la *Izvoarele cele mari* este brăzdat de viroage adânci rezultate ale izvoarelor de primăvară. Zona de protecție a fost stabilită la: nord la 20-60m, urmând baza pantei și implicit drumul; la vest și sud, între 15 și 40 m urmând buza terasei; la est la o distanță maximă de 80m, urmând marginea torentului.

Podu Delniții. așezare din eneolitic la aproximativ 1,5 km NN-E de sat. Cod.ran 141161.01; Sj-I-s-B-04867.

Situl (nr.2) se desfășoară pe a doua terasă a bazinului hidrografic al Someșului la aproximativ 1,5 km NN-E față de centrul satului Căpâlna. Terasa este mărginită de pante abrupte la vest și la sud, iar la est de un torent. În timp ce la nord continuă, dând impresia unui promontoriu. Situl arheologic de pe Podul Delniții se învecinează cu cel de la Izvoarele cele Mari, care este pe o terasă inferioară la nici 100 m sud față de cea precedentă. Zona de protecție a sitului a fost stabilită la: nord la 70m față de limita sitului, pe lângă limita de proprietate; la vest baza râpei la 140m; la est 115m, pe marginea torentului; la sud, 55m pe lângă buza terasei.

Casa Popii. Turn roman - Sj-I-s-B-04894.01, cod ran: 141161.03

Turnul de limes se află la aproximativ 250 m NNV, pe deal (nr.7), față de locul numit *Casa Popii*, unde se văd urmele unei gospodării, după tradiție casa unui preot din secolul al XIX-lea. Prin ruina turnului se distinge urma unei posibile secțiuni arheologice, din care au fost recuperate urme de mortar. În jurul ruinei se pot observa încă urmele șanțurilor. Diametrul sitului a fost propus la 40m, iar zona sa de protecție la un diametru de 140m.

Dealul lui Galoș. turn roman. cod ran: 141161.07; sj-I-s-B-04894.04

La aproximativ 1,9km NNV de confluența, Văii Maotei cu Căpâlnița, Pe un vârf de deal împădurit (nr.4), se află ruinele din piatră ale unui turn roman de limes. În jurul ruinelor sunt vizibile rămășițe de șanțuri și valuri care făceau parte alături de turnul de piatră, din limes. Diametrul sitului a fost propus la 30m, iar zona sa de protecție la un diametru de 125m.

Hotroapă, turn roman. Cod ran: 141161.08; sj-I-s-B-04894.05

La aproximativ 750m NNV față de confluența Văii Maotecu Căpâlnița, pe o șa îngustă de deal, se află ruilele din piatră ale unui turn roman de limes (nr.5). Turnul circular are urme de șanțuri cu val în jur și prezintă urme ale unor mai vechi secțiuni arheologice. De asemenea de la fața locului au fost recoltate fragmente de mortar. Diametrul sitului a fost propus la 40m, iar zona sa de protecție la un diametru de 140m.

Casa Urișilor, turn roman. Cod ran: 141161.09;

Punctul (nr.6) este reprezentat de o movilă aplatizată pe lângă care trece un șanț. Diametrul maxim al sitului a fost propus la 145m iar cel mic la 50m. Zona sa de protecție a fost delimitată la 20 față de sit.

Confluenta Văii Moatei cu Căpâlnița. Așezare neolitică. Cod ran:141161.04.

Perimetrul (nr.3) înregistrat cu gps-ul la confluența celor două fire de apă: valea *Maotei* cu *Căpâlnița*, acoperă o zonă în care au fost descoperite întâmplător și aparent izolat, artefacte datate în Neolitic Situl arheologic a fost delimitat pe pîntenul format din confluența celor două fire de apă. Totodată, în ruptura malurilor firelor de apă nu au fost descoperite urme arheologice. Totuși în eventualitatea unor noi apariții de artefacte, s-a propus o delimitare a zonei de protecție față de sit la: est 55m, pe lângă liziera pădurii; la nord la 50m; vest 10-25m urmând liziera pădurii și la sud 10m, pe lângă firul apei.

Turn Nou

La aproximativ 1,85 km NNV față de Gura Vladesei, pe un pînten de deal (nr.8) se află un posibil turn roman de limes. Nu sunt vizibile urme sub formă de ruină ci doar o movilă destul de aplatizată care pare să aibă în jurul ei șanțuri cu val. Diametrul sitului are 40m, iar cel al zonei de protecție de 140m.

Situri arheologice din hotarul localității Fodora:

Așezare din Neolitic. cod RAN: 141198.01.

După Gudea: desc.-un nucleu de obsidian, în condiții necunoscute; un depozit de br. Pct. *Vârful Cetății*, *Călmănescu* și *Fața cea Brudească*, dealuri situate la mică distanță, spre SV de centrul satului s-ar fi făcut descoperiri de ceramică și verigi de bronz.

Primul vârf, *Vârful Cetății*, sau *Cețățea* (nr.15), se află la aproximativ 1,6 km SSV față de capătul de pod care face accesul în sat peste râul Someș. Dealul împădurit nu prezintă urme de amenajări antropice, și totuși au fost semnalate descoperiri izolate. Aparent, toponimul nu se justifică,

în teren nefiind descoperite ale unor posibile fortificații. Totuși datorită semnalării descoperirilor întâmplătoare, s-a delimitat vârful de deal, iar zona de protecție la 50m față de sit.

Al doilea punct (nr. 14), *Călmănescu*, este tot un vârf de deal, situat la 1,2km vest față de vârful *Cetățea*. Dealul nu prezintă urme arheologice, însă au fost semnalate descoperiri arheologice izolate. Zona de protecție a fost stabilită la 50 de metri pe toate laturile sitului.

Al treilea punct: *Brudeasca*, sau *Fața cea Brudească* (nr.13), este situat la aproximativ 1,3km SSV față de capătul de pod care facilitează accesul în sat, dinspre Bârsăul Mare. Perimetrul făcut în jurul posibilului sit arheologic s-a făcut cu delimitarea văii la est și a lizierei pădurii la vest. Zona de protecție s-a stabilit la: nord la 50m, la vest la 10 m, pe lângă firul de apă; la sud și la est la maxim 65m, urmând linia lizierei pădurii.

Situri arheologice din hotarul localității Dobrocina:

Cetățele, așezare Grudilic. Cod ran: 141189.01

Platoul numit *Cetățele* sau *Grudilic* (nr.12), se află la aproximativ 1 km VVS față de centrul satului. Perimetrul este mărginit la nord de o viroagă, la vest de niște pante instabile, fiind sesizate alunecări de teren. La sud, punctul este delimitat de un torent, iar la vest de râpe de asemenea instabile. Pentru zona de protecție la nord și la sud s-au stabilit distanțe de 15m, pe lângă pante, iar la vest și la est câte 15, respectiv 10m , fiind luate ca și reper cele două torente.

Situri arheologice din hotarul localității Bârsăul Mare:

La Cetățea, turn roman, la 1,7 km N de sat. Cod ran: 141152.01, cod lmi: sj-I-s-b-04850. La aproximativ 2,3 km NNE față de centrul satului, pe un deal numit *Cetățea* se află urmele unui turn roman din piatră, înconjurat de valuri și șanțuri. Din ruina nu se mai văd decât pietre dizlocate, împrăștiate, unele cu urme de mortar (nr.9). A fost propus pentru zona de sit, un diametru de 40 m și o zonă de protecție cu diametrul de 140m în jurul sitului.

Monumente propuse pentru clasare în LMI:

1. Biserica Ortodoxă cu hramul "Înălțarea Sfintei Cruci"- Chizeni nr. 29A

A fost construită în 1909-1910 prin grija dr. Teodor Mihali și a celei de-a doua soții a sa, în apropierea vechii biserici din lemn cu hramul "Sf. Arhangheli Mihail și Gavril", azi dispărută.

La 1 august 1909 s-a așezat piatra de temelie a noii biserici, eveniment însoțit de o adunare populară convocată de familia Mihali.

Biserica este construită în stilul barocului târziu și se află în stare foarte bună, fiind foarte bine întreținută, chiar dacă eforturile în acest sens sunt foarte mari, raportat la numărul de credincioși (din filia Chizeni mai fac parte doar 14 familii). Deși a suferit intervenții mai vechi (înlocuirea învelitorii originale cu tablă decapată) sau mai recente (a fost pictată, au fost înlocuite tâmplăriile vechi cu unele noi din PVC cu geam termoizolant), biserica păstrează foarte multe elemente de originalitate: învelitoarea din tablă de cupru și tâmplăriile turnului; ușa de la intrare; iconostasul cu tablouri încadrate în exuberanta decorațiune barocă și scene pictate în culori rafinate; piese de mobilier: strana, băncile laterale și altele; balconul corului; frumosul garduleț din fier forjat care separa zona femeilor de cea a bărbaților; obeliscurile comemorative ale mamei, fiicei și primei soții a lui Teodor Mihali (inclusiv al său, rămas neinscripționat)- adosate altarului în exteriorul bisericii; criptele familiei în interiorul altarului.

foto 5. Biserica Ortodoxă din Chizeni

foto 6. Ușa bisericii- 1910.

foto 7- pisania în piatră, în partea stângă a intrării

foto 8- pisania în piatră, în partea dreaptă a intrării

Biserica se află în posesia unor cărți valoroase, cum ar fi: un Triod din prima ediție tradusă după originalul grecesc, tipărit în 1890 la Blaj și o Evanghelie tipărită în 1900 la Blaj; de asemenea, deține prețioase obiecte de altar și un scaun arhieresc vechi din lemn masiv de stejar, cu superbe ornamentații sculptate³⁰.

Este remarcabilă concepția coloritului inițial al bisericii: chiar și elementele de mobilier, parapete, uși au fost executate din lemn vopsit alb, cu discrete intervenții aurii, astfel încât prezența iconostasului superb pictat să fie copleșitoare. Pe exterior, de asemenea trebuie să fi fost impresionantă culoarea albă în contrast cu coloritul tablei de cupru oxidate, înainte ca cea mai mare parte a acesteia să dispară.

Este important faptul că se păstrează foarte multe elemente originale și că acestea au valoare artistică ridicată (iconostasul, ușile, mobilierul, elementele de fier forjat). Din păcate, numărul de credincioși e în scădere, filia Chizeni numărând doar 14 familii în prezent- fapt care periclitează viitorul bisericii.

Având în vedere toate aceste motive, se propune începerea demersurilor pentru clasarea bisericii ca monument istoric de importanță națională.

2. Casă- "Fosta casă parohială de la Dobrocina"- propusă spre clasare

În Dobrocina la nr. 67 se află un exemplu interesant de arhitectură- o casă de tip conac, cu influențe urbane evidente, cu pridvor larg pe tot conturul și frontoane de lemn bogat decorate, construită probabil în jur de 1930. Nu se cunosc informații despre istoricul acestei case, în prezent nelocuită, dar este evident că a aparținut unei persoane cu o stare materială peste medie. Crucile de pe frontoane arată că locuința a servit ca și casă parohială (foto 5, 6, 7, 8, 9).

foto 5. fosta casă parohială de la Dobrocina- nr 67.

³⁰ <http://parohiadobrocina.blogspot.ro/p/filia-chizeni.html>

Se observă stâlpii și parapetele din cărămidă și preluarea din arhitectura populară a târnațului care se transformă aici într-un pridvor larg pe ambele laturi; planul este extins în formă de "L" cu foisor pe fiecare latură (alt element de arhitectură populară, interpretat într-o formă urbană). Ferestrele sunt mari cu tâmplării elaborate, de tip urban, evident executate industrial.

foto 6. conacul de la Dobrocina.

foto 7. conacul de la Dobrocina-
detaliu de timpan

foto 8. fosta casă parohială de la Dobrocina

foto 9. fosta casă parohială
de la Dobrocina

Această locuință este un exemplu de bună adaptare a arhitecturii tradiționale rurale la o clădire de dimensiuni mari. O arhitectură modernă a locuinței adaptată tradiției locale ar putea fi tratată în acest fel.

O cercetare a acestei construcții ar putea duce la descoperiri interesante; **vechimea sa-estimată la aprox. 80 ani- arhitectura de bună calitate, originalitatea amestecului de tradiție constructivă locală cu elemente de confort urban recomandă clădirea pentru includerea pe Lista Monumentelor Istorice ca monument de importanță locală.**

3. Biserica Ortodoxă "Sf. Nicolae" - Glod nr. 105

În 1867, greco-catolicii din Glod au început a-și construi o nouă biserică după ce biserica din lemn a fost strămutată în satul Răzoare/ Maramureș. Noua biserică a fost terminată abia în 1883- o biserică cu turn de piatră, cu hramul "Pogorîrea Sfântului Duh" (cf. Kadar J.; v. foto 8). **Dată fiind vechimea acesteia, se propune înscrierea sa în Lista Monumentelor Istorice ca monument de importanță locală.**

2.11 DISFUNCȚIONALITĂȚI:

2.11.1 Privind activitățile economice:

- Insuficienta valorificare a resurselor turistice ale cadrului natural
- Slaba dezvoltare a structurilor turistice si dotarilor aferente
- Potential economic restrans
- Numar mare de PFA-uri
- Rata mare a somajului

2.11.2 Privind structura populatiei:

- Lipsa locurilor de muncă îndeamnă persoanele active să părăsească localitatea pentru a obține un loc de muncă în alte localități din țara sau din străinătate.
- Procent relativ scazut al studentilor in cadrul populatiei inactive
- Rezidența scazuța în unele localități

2.11.3 Privind caile de circulatie:

- Drumul național DN 1C străbate cinci din cele nouă localități aparținătoare comunei, ceea ce afectează fluenta traficului și sporește riscul de producere a accidentelor.
- Drumul județean DJ 109 E nu are îmbrăcăminte asfaltică și este greu practicabil.
- Drumul comunal care asigură accesul către localitatea Frâncenii de Piatră este impracticabil în condiții de ploaie.
- Pentru strazile existente se constată următoarele: necesitatea modernizării strazilor locale prin asfaltare și extindere a carosabilului, realizare de trotuare și de spații verzi de protecție.
- Suprafețe mari de teren intravilan care nu au asigurat accesul la proprietăți.
- Datorită topografiei locale se constată existența strazilor cu declivitate mare.
- Lipsa unui sistem de canalizare pluvială pentru anumite artere de circulație.

2.11.4 Privind fondul construit și utilizarea terenurilor:

- Existența unor zone în care se manifestă alunecări de teren active și situarea unor construcții în zone cu potențial de instabilitate sau în zone inundabile.
- Existența unor zone destinate dezvoltării de locuințe, care în prezent sunt utilizate pentru activități agricole sau sunt slab construite și cu disfuncționalități din punct de vedere al sistemului de circulație local.
- Slaba dezvoltare a structurilor turistice (capacități de cazare, unități de alimentație publică și structuri de agrement).
- Desfășurarea traficului de tranzit și a traficului de mărfuri pe drumul național care străbate cinci dintre localitățile comunei
- Clădirile monumente istorice nu au instituit o zonă de protecție
- Clădiri valoroase care necesită a fi clasate în LMI
- Clădiri cu arhitectură tradițională aflate în stare avansată de degradare
- Dotări publice insuficiente

2.11.5 Echipare edilitara:

Disfuncționalitățile majore constau în:

- Datorită absenței sistemului de alimentare cu apă potabilă rezultă imposibilitatea de a avea control asupra calității apei,
- Inexistența unui sistem de canalizare constituie un factor important de poluare a mediului.
- Rețeaua de alimentare cu energie electrică este bine dezvoltată în localitate, însă se constată doar zone periferice neiluminate.
- Utilizarea unei cantități importante de material lemnos pentru încălzirea gospodăriilor.
- Pentru rețelele de telefonie nu există disfuncționalități majore, în localitate existând acoperire pentru rețelele mobile.
- În prezent, rețeaua de alimentare cu gaze naturale este insuficient dezvoltată
- Nu este implementat sistemul selectiv de management al deșeurilor, conform Planului de gestiune a deșeurilor județul Sălaj.

2.11.6 Protecția mediului:

Se constată diferite tipuri de poluare:

- Poluarea aerului – se face prin surse de poluare grupate în categoria surselor tipic rurale, neexistând surse majore de poluare.
- Poluarea apei – se reflectă în efectele nocive produse atât asupra apelor de suprafață (deversări necontrolate), cât și asupra apelor subterane.
- Poluarea solului – se înregistrează fenomene de eroziuni de suprafață, alunecări de teren sau cazuri de bălțiri.

2.12 NECESITATI SI OPORTUNITATI ALE POPULATIEI:

Propunerile privind organizarea viitoare social-economică și urbanistică a comunei Gîlgău au ținut seama de necesitățile și opțiunile populației în contextul amplasării geografice, apariția elementului major de infrastructură rutieră, precum și importanța deținută de comună la nivel teritorial. Au fost consultate autoritățile locale și analizate propunerile pentru dezvoltarea de noi unități economice și de producție, precum și alte sugestii făcute pe parcursul consultărilor din perioada elaborării Planului Urbanistic General.

În discuțiile purtate cu factorii de decizie, aceștia și-au expus punctul de vedere asupra politicii proprii de dezvoltare a localității, și anume:

- Includerea în intravilan a gospodăriilor și dotărilor aflate în prezent în extravilan, precum și a zonelor cu potențial de dezvoltare pentru zone de locuit sau activități productive sau turistice.
- Sporirea gradului de confort al localității prin :
  - asfaltarea drumurilor locale, realizarea de poduri și podețe și implementarea unui sistem de rigole pe marginea drumurilor
  - realizarea sistemului de alimentare cu apă potabilă
  - realizarea sistemului de canalizare menajeră
  - extinderea sistemului de alimentare cu gaz metan
  - consolidarea malurilor pârâurilor , în vederea combaterii eroziunii terenurilor din apropiere
  - încurajarea turismului prin înființarea unor structuri cu potențial turistic.
  - înființarea unor zone destinate activităților productive.
  - înființarea unor unitati de colectare și prelucrare a produselor agricole.
  - modernizarea dotarilor existente și realizarea de noi obiective.
  - crearea de spații verzi publice, spații pentru agrement și sport.
- Atragerea investitorilor, prin acordarea de facilități, pentru realizarea de obiective noi în sectoarele micii producții și a serviciilor, ceea ce ar duce la crearea locurilor de muncă.
- Modernizarea tuturor arterelor de circulație la standarde moderne.

3. PROPUNERI DE ORGANIZARE URBANISTICĂ:

3.1. ELEMENTE DIN PLANUL DE DEZVOLTARE JUDETEAN SĂLAJ:

În PATJ Sălaj sunt prevăzute pentru comuna Gîlgău:

- Realizare sistem de alimentare cu apă, canalizare și realizare stație de epurare.
- Extindere rețea de alimentare cu gaz metan.
- Reabilitare DJ 109 F și DJ 109 E

- Amenajarea complexă a Râului Someș, sectorul Gîlgău - Țicău, județul Sălaj.
- Implementarea sistemului selectiv de management al deșeurilor
- Reabilitare cămine culturale și alte instituții culturale rurale;
- Reabilitarea infrastructurilor școlare din mediul rural;
- Dezvoltarea și reabilitarea infrastructurilor de sănătate comunale;
- Dezvoltarea integrată a turismului de circuit și a agroturismului Valea Someșului;
- Reabilitarea bisericilor de lemn din zonă.
- Lucrări de apărare împotriva inundațiilor.

OPȚIUNI ALE POPULAȚIEI

3.2 EVOLUȚIE POSIBILĂ, PRIORITĂȚI

1. Modernizarea și dezvoltarea infrastructurii edilitare:

- Modernizarea drumurilor DJ 109 F și DJ 109 E
- Refacerea, dezvoltarea și modernizarea rețelei de drumuri și a rețelei stradale la standarde normale de circulație urbană
- Realizarea rețelelor de alimentare cu apă, gaz și a rețelelor de canalizare menajeră pentru toate zonele din perimetrul intravilan
- Extinderea iluminatului public și în zonele periferice
- Regularizare, decolmatarea și amenajarea vailor prin îndiguire împotriva inundațiilor.
- Realizarea lucrărilor de împiedicare a alunecărilor de teren prin stabilizări ale versanților (plantări)

2. Creșterea confortului locuirii

- Extinderea spațiului locativ
- Echiparea tehnico-edilitară a locuințelor
- Crearea de sisteme de producere a energiei alternative pe baza potențialului regenerabil existent (solar, eolian, cursuri de apă)

3. Dezvoltarea activităților economice:

- Valorificarea optimă, durabilă a potențialului de dezvoltare economică locală, în mod special prin încurajarea practicării unor forme de agricultură performantă și eficientă.
- Atragerea de investitori, prin crearea premiselor necesare dezvoltării sectorului industrial și de servicii: stabilirea zonificării funcționale, echiparea cu rețele edilitare și realizarea acceselor, acordarea unor facilități pentru investitori, etc.

4. Îmbunătățirea gestiunii patrimoniului natural:

- Delimitarea și instituirea zonelor de protecție pentru obiectivele cu valoare de patrimoniu
- Regularizări ale vailor ce pot cauza producerea de inundații, decolmatare și îndiguiri.
- Plantări ale zonelor cu pericol de producere de alunecări de teren
- Implementarea sistemului selectiv de gestiune a deșeurilor
- Amenajarea de noi spații verzi publice

5. Asigurarea accesului la învățământul de calitate:

- Modernizarea și dezvoltarea infrastructurii educaționale a școlilor locale

- Modernizarea si reabilitarea terenurilor de sport

6. Dezvoltarea infrastructurii de agrement si sport:

- Amenajarea de noi spatii verzi publice
- Realizarea de noi spații de cazare sau primire turistica

3.3 OPTIMIZAREA RELATIILOR ÎN TERITORIU

Pentru optimizarea relațiilor în teritoriu, pe baza studiilor efectuate privind teritoriul administrativ și a relațiilor de interdependență dintre localități și vecinătăți, se propun:

- valorificarea amplasării localitatii in contextul cadrului natural
- colaborarea cu localitățile învecinate pentru realizarea unor obiective legate de valorificarea potențialului natural și protecția mediului cum ar fi folosirea resurselor de apă, gospodărirea deșeurilor, zone de agrement, etc.
- controlul modului de folosință a teritoriului, corecta gestionare și oprirea tendințelor de folosire excesivă a acestuia
- corecta realizare a extinderii localității prin realizarea în prealabil a studiilor infrastructurii și utilităților necesare pentru evitarea disfuncționalităților
- respectarea zonificării intravilanului localității, care sa nu incomodeze teritoriile unitatilor administrative invecinate

3.4. DEZVOLTAREA ACTIVITATILOR

Direcțiile de dezvoltare propuse pentru comuna Gîlgău vizează sectorul productiv (de industrie), precum și sectorul secundar si tertiar – prin dezvoltarea serviciilor și punerea în valoare a potențialului turistic al zonei.

Zona industrială:

Zona industrială va rămâne concentrată în partea de vest a localității Gîlgău, unde se propune o majorare a acesteia cu 5,52 ha. Prin introducerea în intravilan de noi suprafețe de teren, între localitățile Glod și Bîrsău Mare se propune o nouă zona cu funcțiuni industriale și de depozitare, în suprafață de 5,30 de ha.

Unitățile permise pentru zona industrială vor desfășura activități legate de producție nepoluantă, distribuția și depozitarea bunurilor și materialelor, cercetare industrială.

Sectorul productiv va dezvolta activitati precum:

- Prelucrarea lemnului: cires, stejar, nuc - pentru mobila si lambriuri (decoratiuni interioare), brad si molid – usi, ferestre, etc, si lemn de esenta tare – pentru pardoseli (parchet) si elemente decorative pentru constructii.
- Prelucrarea pietrei – pentru materiale de constructii
- Prelucrarea produselor animaliere (lapte si carne): in vederea obtinerii produselor alimentare finite (produse lactate si produse de carmangerie)
- Prelucrarea fructelor: obtinerea unor produse precum gem, compot, sirop, etc.
- Prelucrarea plantelor medicinale provenite din flora spontana.
- Colectarea si prelucrarea ciupercilor.
- Alte activitati in conformitate cu Regulamentul Local de Urbanism.

În acest sens, direcțiile propuse de evoluție economică sunt:

- Atragerea investitorilor străini prin crearea premiselor necesare (asigurarea infrastructurii tehnico-edilitare) și acordarea de facilități
- Dezvoltarea de noi unități de producție care să valorifice materiile prime existente în zona
- Creșterea numărului locurilor de muncă prin dezvoltarea acestui sector

Agrement și turism:

Potențialul natural al zonei, prin caracteristicile sale – relief variat specific zonei de deal, păduri, condiții climatice relativ blânde, dar și de șes, poate genera atracții turistice atât permanente, cât și sezoniere.

Existența monumentelor de arhitectură de importanță națională, dar și a elementelor naturale unice în regiune sunt câteva atracții care ar putea include Comuna Gîlgău într-un circuit turistic de tip cultural, științific, agroturistic, tranzit (la drumul european) etc.

Având în vedere potențialul natural al zonei Frîncenii de Piatră și caracterul de dezvoltare pe versanți, cu locuințe izolate (risipite), se propune dezvoltarea mai multor tipuri de funcțiuni care se sprijină reciproc: funcțiunea de case de vacanță, de ecoferme (de dimensiuni reduse sau medii), de agro-turism și agrement.

Activități de comerț:

Rețeaua activităților de comerț este în continuă dezvoltare, în special datorită inițiativei micilor întreprinzători, fenomen care se apreciază și pe viitor.

3.5 EVOLUTIA POPULATIEI

Evoluția populației este influențată de o serie de factori: elemente demografice – posibilitățile de creștere naturală a populației în funcție de evoluția contingentului fertil și de evoluția probabilă a indicilor de natalitate, de numărul populației vârstnice și evoluția probabilă a mortalității, de comportamentul specific al femeilor față de natalitate, de numărul de copii dorit etc.; posibilitățile de ocupare a resurselor de muncă în raport cu locurile de muncă existente și posibil de creat, veniturile potențiale pe care le pot oferi acestea; gradul de atractivitate al localității ca o consecință directă a numărului și calității dotărilor publice, condițiilor de locuit, gradul de echipare edilitară a localității.

Acest fapt susține necesitatea luării unor măsuri care să aibă ca scopuri finale îmbunătățirea potențialului demografic, dezvoltarea resurselor umane și creșterea gradului de ocupare a forței de muncă:

- susținerea natalității prin flexibilizarea oportunităților pe care le au femeile tinere de a se dezvolta profesional, concomitent cu procesele de întemeiere a unei familii și de naștere și creștere a copiilor
- facilități economico-financiare și privind locuirea acordate tinerelor familii.
- creșterea cantitativă și calitativă a serviciilor oferite familiilor tinere.
- asigurarea accesului la servicii de sănătate de calitate și dezvoltarea serviciilor de asistență socială.

- stimularea încadrării în muncă a tinerilor.
- diversificarea ofertei de locuri de muncă, a activităților economice și instituirea unor programe de formare și reconversie profesională.
- creșterea gradului de ocupare a forței de muncă prin dezvoltarea unor programe destinate tinerilor, femeilor și șomerilor.
- îmbunătățirea nivelului de instruire și a abilităților profesionale și tehnice în vederea asigurării unei forțe de muncă adaptabilă la cerințele pieței,
- promovarea antreprenoriatului prin furnizarea de sprijin pentru persoanele care încep să administreze o afacere.

Premisele de dezvoltare a comunei Gîlgău, constând în crearea de noi locuri de muncă, accesul relativ ușor din și spre orașele apropiate, coroborate cu asigurarea unor condiții civilizate de viață (inclusiv completarea cu dotările necesare), grefate pe sporul natural al populației, conduc la aprecierea privind creșterea numărului de locuitori în etapa de perspectivă.

Zonele noi propuse pentru dezvoltare vor crea noi locuri de munca:

- In sectorul primar si secundar: activitati agricole si industriale, de productie.
- In sectorul tertiar: activitati din zona serviciilor si a comertului, care se dezvolta concomitent cu dezvoltarea domeniului productiv si a valorificarii potentialului turistic.

3.6. ORGANIZAREA CIRCULATIEI

Rețeaua de căi de comunicație din extravilan:

Arterele principale de circulație pentru accesul rutier în comuna sunt:

- Drumul național DN 1C – necesită lucrări de reabilitare și modernizare, în sensul lărgirii carosabilului, realizării de trotuare, spații de parcare și rigole de scurgere a apei pluviale. Acestea se vor realiza conform proiectului de reabilitare a drumului național DN 1C Dej - Baia Mare – elaborat de FCC CONSTRUCTION SA
- Drumul județean DJ 109 E– necesita lucrari de reabilitare și modernizare în sensul asfaltării, realizării de trotuare, rigole de scurgere a apei pluviale
- Drumul județean DJ 109 F– necesita lucrari de reabilitare și modernizare în sensul lărgirii carosabilului, realizării de trotuare, spații de parcare și rigole de scurgere a apei pluviale
- Drumul comunal Glod Frîncenii de Piatră - necesita lucrari de reabilitare și modernizare în sensul asfaltării, lărgirii carosabilului, realizării de trotuare, rigole de scurgere a apei pluviale.

Rețeaua stradală din intravilan:

- Reabilitarea drumurilor locale, modernizarea lor prin largiri ale carosabilului, realizarea de trotuare, fasii plantate, respectand profilele transversale tip.

Se impune reabilitarea strazilor care necesita extinderi ale carosabilului sau modernizari. Acestea se vor realiza conform profilelor transversale propuse, astfel incat latimea unei benzi de circulație sa fie de minim 3 m, minim 0,5 m pentru rigole, minim 1,00 pentru spatii verzi si cel puțin 1,00 m pentru trotuar.

Deschiderea de noi trame stradale:

Prin introducerea unor zone noi în intravilan, vor fi necesare completări ale rețelei secundare locale. Acestea sunt figurate pe planșa de Reglementări Urbanistice – Zonificare. Prin prezenta documentație se stabilește categoria tehnică și profilele transversale ale arterelor, precum și traseul lor orientativ. Definitivarea traseelor se va face în faza proiectelor de detaliu de specialitate.

Circulația feroviară:

Se prevăd o serie de lucrări menite a îmbunătăți substanțial, atât calitativ, cât și cantitativ rețeaua de căi ferate a județului, luând în considerare și avantajele transportului de călători pe calea ferată.

3.7. INTRAVILAN PROPUȘ. ZONIFICARE.

În cadrul Planului Urbanistic General s-au stabilit suprafețele de teren care alături de cele existente vor forma noul intravilan. Extinderile propuse au fost făcute de comun acord cu autoritățile locale ca urmare a cererii de terenuri pentru dezvoltarea activităților productive, a serviciilor și a sectorului de locuințe (suprafata totală a extinderilor este de **139.92 ha.**)

BILANTUL TERITORIAL PROPUȘ AL SUPRAFETELOR CUPRINSE IN LIMITA TERITORIULUI ADMINISTRATIV

TERITORIUL ADMINISTRATIV AL UNITATII DE BAZA	AGRICOL	NEAGRICOL						TOTAL
	TOTAL AGRICOL	PADURI	APE	DRUMURI SI CAI FERATE	CURTI-CONSTRUCTII	NEPRODUCTIV	TOTAL NEAGRICOL	
EXTRAVILAN	2992,77	3097,00	315,45	126,84	0,00	321,00	3860,29	6853,06
INTRAVILAN	516,23	0,00	1,55	33,16	127,00	0,00	161,71	677,94
TOTAL	3509,00	3097,00	317,00	160,00	127,00	321,00	4022,00	7531,00
% DIN TOTAL	46,59	53,41						100,00

Analizand bilantul teritorial propus se constata:

- nu exista constructii aflate in afara perimetrului intravilan
- nu exista teren neproductiv sau suprafete de teren ocupate de paduri in intravilan
- o data cu aprobarea Planului Urbanistic, terenurile agricole, prin scoaterea acestora din circuitul agricol, vor respecta functiunea stabilita prin P.U.G.

Limita noului intravilan a fost astfel stabilita incat sa cuprinda toate constructiile existente, precum si suprafetele necesare dezvoltarii, pe care urmeaza sa se realizeze obiectivele propuse.

S-a urmarit trasarea limitei intravilanului pe limite de parcele si simplificarea acesteia in vederea bornarii.

De asemenea, s-au scos din intravilan suprafetele de teren unde nu sunt prevazute extinderi.

Suprafata cuprinsa in noul intravilan este de **677.94 ha (comua Gîlgău și sate aparținătoare)**, reprezentand **9,00 %** din teritoriul administrativ al comunei, ea fiind cu **139,92 ha** mai mare decat cea actuala.

Este compusa din 9 trupuri principale (corespunzătoare celor nouă localități componente) si trupuri secundare.

Modificarea intravilanului localitatii este o consecinta a corelarii intravilanului existent cu situatia actuala a zonei construite si a perspectivelor de dezvoltare.

Fata de situatia existenta a intravilanului si a zonificarii, se propun urmatoarele modificari:

A se studia plansa de Reglementari Urbanistice – Zonificare.

- marirea intravilanului pentru extinderea zonelor de locuit
- dezvoltarea zonelor de productie, depozitare, reprezentare, comert si servicii
- dezvoltarea zonei Frîncenii de Piatră pentru funcțiuni precum eco-agroturism, case de vacanta, agrement si sport
- crearea unor trupuri izolate de intravilan destinate turismului de tranzit
- crearea de noi spatii verzi publice: parcuri, scuaruri, locuri de joaca si odihna, perdele de protectie fata de infrastructura tehnico-edilitara, fasii plantate pentru protectie sanitara.
- dezvoltarea zonelor de agrement si sport
- delimitarea și stabilirea zonei de protecție pentru obiectivele cu valoare de patrimoniu
- realizarea de drumuri pe trasee noi si reabilitarea, modernizarea celor existente(unde este cazul)

SAT REȘEDINȚĂ DE COMUNA GÎLGĂU:

Trup A = 140,92 ha

Trup A1 = 0,18 ha

TOTAL= 141,10 ha

Repartitia teritoriului in intravilanul propus, in comparatie cu cel existent:

Bilanț teritorial sat GÎLGĂU				
Zone functionale	Existent		Propus	
	ha	%	ha	%
	Locuinte si functiuni complementare	94,44	72,88	101,96
Unitati industriale si depozite	9,80	7,56	15,32	10,86
Unitati agro-zootehnice	3,11	2,40	0,00	0,00
Instituti si servicii de interes public	2,45	1,89	2,45	1,74
Cai de comunicatie si transport	11,80	9,11	12,23	8,67
rutiere	6,32	4,88	6,75	4,78
feroviare	5,48	4,23	5,48	3,88

Spatii verzi, sport, agrement, protectie	6,03	4,65	6,88	4,88
Constructii tehnico-edilitare	0,00	0,00	0,18	0,13
Gospodarie comunala, cimitire	1,42	1,10	1,42	1,01
Alte zone (terenuri necontruibile, ape, etc.)	0,54	0,42	0,66	0,47
TOTAL PE TRUP	129,59	100,00	141,10	100,00

Pentru **zona de locuinte si functiuni complementare**, se propune o majorare de **7,52 ha**.

Zona destinata locuintelor si functiunilor complementare a fost stabilită in concordanta cu cerintele de dezvoltare a acestui sector. Pentru conformarea urbanistica a acestor zone se impune ca regimul de inaltime al cladirilor sa respecte Regulamentul Local de Urbanism. Astfel, regimul maxim de inaltime s-a instituit diferit, in functie necesitati si de caracterul arhitectural al zonelor de locuit, regimul de inaltime maxim admis fiind P+2+M în zona centrală si de maxim P+1+M în celelalte zone (vezi R.L.U si plansa de Unitati teritoriale de referinta).

Zona unitati industriale si depozite propusă insumeaza **15,32 ha** si cuprinde unitatile industriale existente și suprafetele noi introduse destinate dezvoltarii sectorului industrial. Majorarea propusă este de 5,52 ha. Pentru clădirile dezafectate aparținând fostei unități Avicola se propune schimbarea funcțiunii în producție și depozitare.

Zona institutii si servicii de interes public: ocupa **2,45 ha** si cuprinde principalele dotari existente din comună si noi suprafete stabilite pentru realizarea de noi unitati publice, sanitare, de invatamant, culturale, etc. Zona de institutii publice și servicii este o functiune complementară și compatibilă cu zonele de locuit, prin urmare acestea se pot realiza și în cadrul locuințelor, respectând regulamentul local de urbanism.

Zona cai de comunicatii si transport: o data cu majorarea intravilanului s-au introdus noi suprafete ocupate de drumuri. De asemenea, s-au propus strazi pe trasee noi, in vederea facilitarii accesului la proprietati. Suprafata totala a zonelor ocupate de cai de comunicatii si transport, inclusiv cele feroviare, este de **12,23 ha**.

Fiind necesare imbunatatiri, se propune reabilitarea si modernizarea strazilor existente, a drumurilor județene și comunale, crearea de noi locuri de parcare si a fasiilor plantate de-a lungul carosabilului.

Drumurile noi propuse vor respecta traseele de pe plansa de Reglementari Urbanistice Zonificare si se vor realiza conform sectiunii transversale. In vederea detalierii, se vor intocmi studii de specialitate.

Zona spatii verzi, sport, agrement si protectie:

Se propune o suprafata de **6,88 ha** reprezentand 4,88 % din total intravilan propus, destinata realizarii de parcuri, scuari, fasii plantate, spatii verzi aferente dotarilor publice si a cimitirelor, baze de agrement sau sportive, culoare de protectie fata de infrastructura tehnica, spatii verzi pentru protectia cursurilor de apa, locuri de joaca pentru copii, etc. Cele mentionate anterior se vor realiza conform plansei de Reglementari Urbanistice Zonificare, respectand suprafetele din bilantul teritorial. Pentru detalieri, se vor intocmi documentatii de tip PUZ, PUD.

Zona cu functiuni mixte de agrement:

De-a lungul drumului national, se propun trupuri izolate de intravilan, cu functiuni mixte de agrement. Se consideră oportună dezvoltarea acestei zone, datorită turismului de tranzit existent în comună.

Zona constructii tehnico-edilitare:

Se propune o suprafata de **0,18 ha** pentru realizarea constructiilor tehnico-edilitare necesare: statie de epurare, statii de pompare, statii si posturi de transformare, conducte de distributie, etc.

Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii edilitare și de mediu va viza îmbunătățirea condițiilor de viață ale cetățenilor și crearea de oportunități pentru investiții.

Zona gospodarie comunala cimitire:

Suprafata ocupata de cimitire este de **1,42 ha**.

Conform Planului Judetean de Gestionare a deseurilor judetul Sălaj, acestea vor fi colectate si transportate catre depozitul ecologic de la Surduc.

Alte zone: in suprafata de **0,66 ha**, reprezinta zonele ocupate de cursurile de apa.

SAT GLOD

Trup B = 103,97 ha

Trup B1 = 2,38 ha

Trup B2 = 0,24 ha

TOTAL= 106,59 ha

Repartitia teritoriului in intravilanul propus, in comparatie cu cel existent:

Bilanț teritorial sat GLOD				
Zone functionale	Existent		Propus	
	ha	%	ha	%
Locuinte si functiuni complementare	75,37	86,64	88,28	61,75
Unitati industriale si depozite	0,00	0,00	2,49	1,74
Unitati agro-zootehnice	0,00	0,00	0,00	0,00
Institutii si servicii de interes public	0,89	1,02	1,66	1,16
Cai de comunicatie si transport	3,26	3,75	3,43	2,40
rutiere	3,01	3,46	3,18	2,22
feroviare	0,25	0,29	0,25	0,17
Spatii verzi, sport, agrement, protectie	5,24	6,02	6,12	4,28
Constructii tehnico-edilitare	0,00	0,00	0,00	0,00
Gospodarie comunala, cimitire	2,05	2,36	2,05	1,43
Alte zone (terenuri necontruibile, ape, etc.)	0,18	0,21	0,18	0,13

Zona cu functiuni mixte de agrement, sport, spatii de cazare	0,00	0,00	2,38	23,40
TOTAL PE TRUP	86,99	100,00	106,59	72,89

Extinderea intravilanului pentru localitatea Glod este de 19,60 ha.

Se propune o majorare a zonei de locuit cu 12,91 ha, în partea dinspre localitatea Bîrsău Mare și crearea unor zone cu funcțiuni industriale în suprafață de 2,49 ha. Prin extinderea intravilanului s-au introdus noi suprafețe de căi de comunicație, dar s-au propus și drumuri pe trasee noi, care să deservească zonele de locuit nou dezvoltate, pentru a nu se crea noi accese din drumului național. Acestea se vor realiza paralel cu DN 1C, conform profilelor transversale tip de pe planșele anexate.

SAT BÎRSĂU MARE:

Trup C = 94,92 ha

Trup C1 = 0,16 ha

Trup C2 = 0,17 ha

TOTAL= 95,25 ha

Repartitia teritoriului in intravilanul propus, in comparatie cu cel existent:

Bilanț teritorial sat BÎRSĂU MARE				
Zone functionale	Existent		Propus	
	ha	%	ha	%
Locuinte si functiuni complementare	49,75	87,46	81,46	85,52
Unitati industriale si depozite	1,35	2,37	6,07	6,37
Unitati agro-zootehnice	0,48	0,84	0,00	0,00
Instituti si servicii de interes public	0,58	1,02	0,58	0,61
Cai de comunicatie si transport	2,86	5,03	3,46	3,63
rutiere	2,52	4,43	3,12	3,28
feroviare	0,34	0,60	0,34	0,36
Spatii verzi, sport, agrement, protectie	1,10	1,93	2,36	2,48
Constructii tehnico-edilitare	0,00	0,00	0,00	0,00
Gospodarie comunala, cimitire	0,62	1,09	0,62	0,65
Alte zone (terenuri necontruibile, ape, etc.)	0,14	0,25	0,14	0,15
Zona cu functiuni mixte de agrement, sport, spatii de cazare	0,00	0,00	0,56	0,59
TOTAL PE TRUP	56,88	100,00	95,25	100,00

Extinderea intravilanului pentru localitatea Bîrsău Mare este de 38,37 ha.

Se propune o majorare a zonei de locuit cu 31,71 ha, în partea dinspre localitatea Glod și crearea unor zone cu funcțiuni industriale în suprafață de 6,07 ha. Prin extinderea intravilanului s-au introdus noi suprafețe de căi de comunicație, dar s-au propus și drumuri pe trasee noi, care să

deservească zonele de locuit nou dezvoltate, pentru a nu se crea noi accese din drumului național. Acestea se vor realiza paralel cu DN 1C, conform profilelor transversale tip de pe planșele anexate.

SAT GURA VLĂDESEI:

Trup D = 9,22 ha

Trup D1 = 0,95 ha

TOTAL= 10,17 ha

Repartitia teritoriului in intravilanul propus, in comparatie cu cel existent:

Bilanț teritorial sat Gura Vlădesei				
Zone functionale	Existent		Propus	
	ha	%	ha	%
Locuinte si functiuni complementare	3,63	88,54	5,99	58,90
Unitati industriale si depozite	0,00	0,00	0,00	0,00
Unitati agro-zootehnice	0,00	0,00	0,00	0,00
Instituti si servicii de interes public	0,00	0,00	0,12	1,18
Cai de comunicatie si transport	0,42	10,24	0,42	4,13
rutiere	0,42	10,24	0,42	4,13
feroviare	0,00	0,00	0,00	0,00
Spatii verzi, sport, agrement, protectie	0,00	0,00	0,25	2,46
Constructii tehnico-edilitare	0,00	0,00	0,00	0,00
Gospodarie comunala, cimitire	0,00	0,00	0,00	0,00
Alte zone (terenuri necontruibile, ape, etc.)	0,05	1,22	0,05	0,49
Zona cu functiuni mixte de agrement, sport, spatii de cazare	0,00	0,00	3,34	32,84
TOTAL PE TRUP	4,10	100,00	10,17	100,00

Extinderea intravilanului pentru localitatea Gura Vlădesei este de 6,07 ha.

Se propune o majorare a zonei de locuit cu 2,36 ha, în partea de nord a localității și crearea unor zone cu funcțiuni mixte de agrement, sport, spații de cazare în suprafață de 3,34 ha, atât în partea de nord, cât și într-un trup izolat în partea de nord – est, la drumul național.

SAT CĂPÎLNA:

Trup E = 64,32 ha

Trup E1 = 0,07 ha

TOTAL= 64,39 ha

Repartitia teritoriului in intravilanul propus, in comparatie cu cel existent:

Bilanț teritorial sat Căpîlna		
Zone functionale	Existent	Propus

	ha	%	ha	%
Locuinte si functiuni complementare	48,64	86,49	56,79	88,20
Unitati industriale si depozite	0,00	0,00	0,38	0,59
Unitati agro-zootehnice	0,38	0,68	0,00	0,00
Institutii si servicii de interes public	0,90	1,60	0,90	1,40
Cai de comunicatie si transport	3,12	5,55	3,12	4,85
rutiere	2,95	5,25	2,95	4,58
feroviare	0,17	0,30	0,17	0,26
Spatii verzi, sport, agrement, protectie	2,31	4,11	2,31	3,59
Constructii tehnico-edilitare	0,03	0,05	0,03	0,05
Gospodarie comunala, cimitire	0,71	1,26	0,71	1,10
Alte zone (terenuri necontruibile, ape, etc.)	0,15	0,27	0,15	0,23
TOTAL PE TRUP	56,24	100,00	64,39	100,00

Extinderea intravilanului pentru localitatea Căpîlna este de 8,15 ha, majorarea rezultând în urma dezvoltării zonei de locuit.

SAT CHIZENI:

Trup F = 27,43 ha

Trup F1 = 0,64 ha

Trup F2 = 1,02 ha

TOTAL= 29,09 ha

Repartitia teritoriului in intravilanul propus, in comparatie cu cel existent:

Bilanț teritorial sat CHIZENI				
Zone functionale	Existent		Propus	
	ha	%	ha	%
Locuinte si functiuni complementare	21,06	88,30	26,16	89,93
Unitati industriale si depozite	0,00	0,00	0,00	0,00
Unitati agro-zootehnice	0,00	0,00	0,00	0,00
Institutii si servicii de interes public	0,33	1,38	0,33	1,13
Cai de comunicatie si transport	1,83	7,67	1,97	6,77
rutiere	1,83	7,67	1,97	6,77
feroviare	0,00	0,00	0,00	0,00
Spatii verzi, sport, agrement, protectie	0,33	1,38	0,33	1,13
Constructii tehnico-edilitare	0,00	0,00	0,00	0,00
Gospodarie comunala, cimitire	0,30	1,26	0,30	1,03
Alte zone (terenuri necontruibile, ape, etc.)	0,00	0,00	0,00	0,00
TOTAL PE TRUP	23,85	100,00	29,09	100,00

Extinderea intravilanului pentru localitatea Chizeni este de 5,24 ha, majorarea rezultând în urma dezvoltării zonei de locuit și introducerea de noi suprafețe de căi de comunicație și transport.

SAT FODORA:

Trup G = 142,96 ha

TOTAL= 142,96 ha

Repartitia teritoriului in intravilanul propus, in comparatie cu cel existent:

Bilanț teritorial sat FODORA				
Zone functionale	Existent		Propus	
	ha	%	ha	%
Locuinte si functiuni complementare	113,73	93,54	132,27	92,52
Unitati industriale si depozite	0,98	0,81	0,98	0,69
Unitati agro-zootehnice	0,00	0,00	0,00	0,00
Instituti si servicii de interes public	1,45	1,19	1,45	1,01
Cai de comunicatie si transport	4,68	3,85	5,13	3,59
rutiere	4,68	3,85	5,13	3,59
feroviare	0,00	0,00	0,00	0,00
Spatii verzi, sport, agrement, protectie	0,05	0,04	2,43	1,70
Constructii tehnico-edilitare	0,00	0,00	0,00	0,00
Gospodarie comunala, cimitire	0,50	0,41	0,50	0,35
Alte zone (terenuri necontruibile, ape, etc.)	0,20	0,16	0,20	0,14
TOTAL PE TRUP	121,59	100,00	142,96	100,00

Extinderea intravilanului pentru localitatea Fodora este de 21,37 ha, majorarea rezultând în urma dezvoltării zonei de locuit și introducerea de noi suprafețe pentru spații verzi, sport și agrement.

SAT DOBROCINA:

Trup H = 64,30 ha

Trup H1 = 0,31 ha

Trup H2 = 0,08 ha

TOTAL= 64,69 ha

Repartitia teritoriului in intravilanul propus, in comparatie cu cel existent:

Bilanț teritorial sat DOBROCINA				
Zone functionale	Existent		Propus	
	ha	%	ha	%
Locuinte si functiuni complementare	46,48	90,59	59,79	92,43

Unitati industriale si depozite	0,00	0,00	0,00	0,00
Unitati agro-zootehnice	0,00	0,00	0,00	0,00
Institutii si servicii de interes public	0,46	0,90	0,46	0,71
Cai de comunicatie si transport	2,54	4,95	2,61	4,03
rutiere	2,54	4,95	2,61	4,03
feroviare	0,00	0,00	0,00	0,00
Spatii verzi, sport, agrement, protectie	1,03	2,01	1,03	1,59
Constructii tehnico-edilitare	0,01	0,02	0,01	0,02
Gospodarie comunala, cimitire	0,71	1,38	0,71	1,10
Alte zone (terenuri necontruibile, ape, etc.)	0,08	0,16	0,08	0,12
TOTAL PE TRUP	51,31	100,00	64,69	100,00

Extinderea intravilanului pentru localitatea Dobrocina este de 13,38 ha, majorarea rezultând în urma dezvoltării zonei de locuit și introducerea de noi suprafețe destinate căilor de comunicație și transport.

SAT FRÎNCENII DE PIATRĂ:

Trup H = 20,89 ha
 Trup H1 = 0,39 ha
Trup H2 = 2,42 ha
TOTAL= 23,70 ha

Repartitia teritoriului in intravilanul propus, in comparatie cu cel existent:

Bilanț teritorial sat FRÎNCENII DE PIATRĂ				
Zone functionale	Existent		Propus	
	ha	%	ha	%
Zona cu functiuni mixte de locuinte de tip case de vacanta, spatii de cazare, agrement, sport si agroturism.	6,16	82,46	22,21	93,71
Unitati industriale si depozite	0,00	0,00	0,00	0,00
Unitati agro-zootehnice	0,00	0,00	0,00	0,00
Institutii si servicii de interes public	0,12	1,61	0,12	0,51
Cai de comunicatie si transport	0,61	8,17	0,79	3,33
rutiere	0,61	8,17	0,79	3,33
feroviare	0,00	0,00	0,00	0,00
Spatii verzi, sport, agrement, protectie	0,16	2,14	0,16	0,68
Constructii tehnico-edilitare	0,00	0,00	0,00	0,00
Gospodarie comunala, cimitire	0,33	4,42	0,33	1,39
Alte zone (terenuri necontruibile, ape, etc.)	0,09	1,20	0,09	0,38
TOTAL PE TRUP	7,47	100,00	23,70	100,00

Extinderea intravilanului pentru localitatea Frâncenii de Piatră este de 16,23 ha, majorarea rezultând în urma dezvoltării zonei mixte de recreere, pentru case de vacanță, structuri de primire, agrement și sport.

La nivel administrativ, bilanțul teritorial al intravilanului propus al comunei Gîlgău, în comparație cu cel existent este următorul:

Bilanț teritorial - Comuna GÎLGĂU				
Zone functionale	Existent		Propus	
	ha	%	ha	%
Locuinte si functiuni complementare	459,26	85,36	552,70	81,53
Unitati industriale si depozite	12,13	2,25	25,24	3,72
Unitati agro-zootehnice	3,97	0,74	0,00	0,00
Institutii si servicii de interes public	7,18	1,33	8,07	1,19
Cai de comunicatie si transport	31,12	5,78	33,16	4,89
din care: rutiere	24,88	4,62	26,92	3,97
feroviare	6,24	1,16	6,24	0,92
Spatii verzi, sport, agrement, protectie	16,25	3,02	21,87	3,23
Constructii tehnico-edilitare	0,04	0,01	0,22	0,03
Gospodarie comunala, cimitire	6,64	1,23	6,64	0,98
Alte zone (terenuri necontruibile, ape, etc.)	1,43	0,27	1,55	0,23
Zona cu functiuni mixte de agrement, sport, spatii de cazare	0,00	0,00	6,28	0,93
Zona cu functiuni mixte de locuinte de tip case de vacanta, spatii de cazare, agrement, sport si agroturism.	0,00	0,00	22,21	3,28
TOTAL	538,02	100,00	677,94	100,00

Se constată o majorare a zonei funcționale principale de locuințe și funcțiuni complementare de 93,44 ha și o majorare a zonei industriale cu 13,11 ha.

Se propune realizarea a două noi zone funcționale: zona cu funcțiuni mixte de agrement, sport, spații de cazare cu suprafața totală de 6,28 ha și zona cu funcțiuni mixte de locuințe de tip case de vacanță, spații de cazare, agrement, sport și agroturism cu suprafața de 22,21 ha.

Suprafața propusă totală de spații verzi publice, agrement și sport este de 21,87 ha, din care rezultă o suprafață de **78,36 mp/loc**, aferenta populației.

ARHITECTURA TRADIȚIONALĂ:

Conform Studiului de fundamentare istoric aferent PUG s-a constatat că cele nouă sate pot fi grupate în trei tipologii:

a) satele din nordul și nord-estul Someșului, dezvoltate atât de-a lungul drumului național, cât și tentacular în zona de vale adiacentă drumului național (sate cu dezvoltare mixtă- de versant și vale)- Gîlgău, Glod, Bârsău Mare, Căpâlna;

b) satele din sudul și sud-vestul Someșului, dezvoltate în lunca Someșului, de-a lungul drumului județean (sate cu dezvoltare liniară)- Chizeni, Dobrocina, Fodora;

c) satele din nordul Someșului, dezvoltate pe versanți de-a lungul văilor ce se varsă în Someș: Frâncenii de Piatră, Gura Vlădesei.

Casele tradiționale specifice zonei prezintă patru tipuri de construcții reprezentative. Arhitectură țărănească tipică este bazată pe combinații între aceleași elemente constructive: târnațul cu stâlpi din lemn și învelitoarea cu pante rezezi. S-au identificat și clădiri mai vechi care aveau învelitoarea în două ape, cu timpane drepte.

Cele patru tipuri constau în case cu târnaț cu rudă pe toată lungimea clădirii, cu târnaț cu parapet traforat pe toată lungimea clădirii, fără foisor, cu târnaț cu parapet pe toată lungimea clădirii și foisor central, cu târnaț înglobat în planul clădirii.

Prin combinarea câtorva elemente constructive simple cu detalii decorative (cioplituri, traforuri, tâmplării) și culori (alb sau albastru, prin adăugarea de piatră vântată în var) a rezultat o varietate arhitecturală, fiecare casă având unicitate.

În afară de aceste tipuri de locuință există câteva locuințe construite prin combinarea aceluiași elemente constructive tradiționale, dar cu anumite influențe urbane. Este vorba despre locuințe cu plan mai dezvoltat decât cel al casei țărănești obișnuite; sunt construite din zidărie și exprimă posibilități financiare mai mari ale proprietarilor. Stâlpii din lemn sunt înlocuiți cu stâlpi din cărămidă, iar parapetele cu traforuri delicate din lemn sunt înlocuite total sau parțial cu parapete solide din cărămidă. Ferestrele și ușile sunt mari; tâmplăriile nu mai sunt simple, dulgherești ca la casa țărănească obișnuită, ci sunt mai degrabă de tip urban, evident produse în ateliere specializate. Traforurile de pe frontoane se mențin, dar devin mai elaborate, cu desene și îmbinări complicate. Cu toate că aceste construcții sunt realizate armonios și nu reprezintă intervenții agresive, casele sunt foarte asemănătoare între ele și lipsite de elementele de individualizare, arhitectură care de altfel s-a practicat în zonele rurale de pe întreg teritoriul României, anulând originalitatea fiecărei zone etnografice.

În cadrul Studiului de fundamentare istoric au fost identificate casele și construcțiile valoroase din punct de vedere arhitectural și istoric, care respectă principiile descrise mai sus. Pentru fiecare din acestea s-au întocmit fișe analitice care prezintă localizarea lor în plan, descrieri și propuneri pentru intervenții. Reglementările urbanistice pentru sunt prezentate la cap. PRESCRIPTII GENERALE OBIECTIVE CU VALOARE DE PATRIMONIU din regulamentul local de urbanism aferent PUG și prevăd pentru toate tipurile de intervenții Avizul Direcției pentru Cultură și Patrimoniu Național Sălaj .

Concluziile Studiului de fundamentare istoric precizează că arhitectura tradițională locală are caracteristici comune, întâlnite în toate satele aparținătoare comunei, însă pe teritoriul satelor Chizeni, Dobrocina și Fodora arhitectura tradițională este mai bine păstrată, fondul construit vechi este menținut, la fel și pentru localitatea Frâncenii de Piatră și zonele retrase de la drumul național din Glod, Bârsău Mare și Căpâlna, foarte puțin în Gîlgău și în Gura Vlădesei. De aceea, respectând recomandările Studiului de fundamentare istoric, regulile de construire legate de arhitectura tradițională se vor impune diferit pentru:

a) Chizeni, Dobrocina, Fodora, Frâncenii de Piatră și zonele retrase de la drumul național din Glod, Bârsău Mare, Căpâlna și Gîlgău, pentru prezervarea imaginii satului tradițional în condițiile necesităților actuale de confort al locuirii;

b) zona adiacentă drumului național din Glod, Bârsău Mare, Căpâlna și Gîlgău; de asemenea pentru Gura Vlădesei.

Pentru prima categorie (pct. a) se recomandă ca:

- noua arhitectură locală să nu depășească un regim de înălțime de maxim P+1;
- să se utilizeze în proiectarea noilor construcții elemente tradiționale de limbaj arhitectural, cum ar fi șarpanta cu ape abrupte - peste 45° - , târnațul, parapetul traforat, foșorul cu fronton traforat;
- se recomandă folosirea unor materiale adecvate- lemn, piatră, tencuieli tradiționale; învelitori de țiglă sau tablă finisată fără strălucire;
- folosirea culorilor pastelate, discrete, în special cele tradiționale: alb și albastru.

Se va evita:

- utilizarea materialelor strălucitoare, cromate, inox;
- modificarea raportului plin-gol tradițional al fațadelor;
- montarea ferestrelor cu sticlă fumurie sau oglindată, a ușilor decorative cu elemente de sticlă oglindată;
- utilizarea placajelor sau tâmplăriilor PVC, a materialelor plastice de tip policarbonat etc.;

- folosirea culorilor tari pentru învelitori, tâmplării și fațade;
- folosirea tencuielilor decorative granulate;
- placarea soclurilor cu imitații de piatră;
- decorarea parapetelor pline cu decupaje în forme străine locului.

Pentru a doua categorie (pct. b), prevederile de la pct. a se vor corobora cu cele specifice zonelor centrale- de exemplu, se va permite edificarea de clădiri publice sau cu destinație de servicii având un regim de înălțime mai ridicat și un alt tip de ocupare a parțelarului, adecvat tendinței puternice de urbanizare deja prezentă.

3.8. MĂSURI ÎN ZONELE CU RISCURI NATURALE

Zone inundabile:

Pentru prevenirea riscului de inundatii, in perimetrele din intravilanul comunei Gîlgău se prevăd: indiguirea paraurilor si a vailor ce strabat localitatea, regularizarea și indiguirea râului Someș și alte lucrari de specialitate ce constau in puturi si drenuri pentru colectarea si dirijarea apelor.

Se pot executa constructii cu masuri suplimentare stabilite prin studii geotehnice.

Adancimile de fundare vor depasi nivelul stratului malos, se vor realiza centuri armate la fundatii, se vor executa hidroizolatii speciale.

Zonele inundabile se vor stabili cu delimitari mai exacte prin studii de inundabilitate, de Directia Apelor Romane – prin care se vor stabili: debitul apei, viiturile, adancimea acestora.

Zone cu alunecari de teren:

Zonele cu alunecari de teren necesita lucrari speciale care constau in foraje pentru verificarea patului de alunecare.

In aceste zone se pot executa constructii dupa intocmirea studiilor geotehnice, care sa furnizeze toate elementele necesare inlaturarii zonei alunecate, prin lucrari speciale. Acestea constau in stabilirea adancimii de fundare a zidurilor de sprijin ce preiau impingerile din versanti, drenuri de colectare a apelor care provoaca alunecari de teren, amenajari cu plantatii pentru fixarea versantilor si oprirea alunecarii.

Lucrarile speciale in zonele cu alunecari de teren vor consta in foraje echipate si urmarite pentru a putea stabili la ce adancime, in ce straturi are loc alunecarea. Fundatiile constructiilor necesita centuri armate si drenuri in jurul constructiilor pentru colectarea apei cu dirijare in afara amplasamentului.

In amonte de amplasamente se vor prevedea ziduri de sprijin, fundate la randul lor sub patul de alunecare si care se vor prevedea cu strat filtrant in spate si barbacane pentru colectarea apelor cu dirijarea acestora prin rigole executate in fata zidurilor.

Pentru atenuarea sau combaterea efectelor distructive ale acestor fenomene, este necesară elaborarea hărților de risc natural (conform legii 575/2001 – privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național – Secțiunea V – Zone de risc natural). Pe baza acestor documente se vor institui

măsuri specifice de prevenire sau atenuarea, măsuri care se vor cuprinde în planul urbanistic general al comunei.

Rezolvarea acestei probleme se face prin însușirea și respectarea de către organele locale a legislației în vigoare, respectiv HG nr. 638/1999 – Hotărâre privind aprobarea Regulamentului de apărare împotriva inundațiilor, fenomenelor meteorologice periculoase și accidentelor la construcțiile hidrotehnice și a Normativului – cadru de dotate cu materiale și mijloace de apărare operativă împotriva inundațiilor și ghețurilor.

Pentru zonele cu riscuri naturale s-a stabilit interdicție temporară de construire până la realizarea studiilor de specialitate, care sa stabilească măsurile de prevenire sau înlăturare a fenomenelor.

Autorizația de construire se va elibera numai în urma realizării acestora, dacă terenul în cauza nu prezintă risc pentru construcții sau dacă prin lucrări de specialitate (stabilizări ale versanților, îndiguiri și regularizări ale cursurilor de apă) se înlătură pericolele.

Se vor lua măsurile organizatorice necesare în vederea efectuării lucrărilor de întreținere curentă a șanțurilor și rigolelor pentru conducerea rapidă a apelor meteorice către emisari.

3.9. DEZVOLTAREA ECHIPĂRII EDILITARE

Gospodărirea apelor:

Având în vedere importanța apelor ca factor de mediu, pentru om și societate, se impune cu prioritate protejarea acestora.

Toate apele de suprafață vor fi protejate în conformitate cu prevederile Legii Apelor nr. 107/1996, astfel, se va asigura o zonă de protecție de 15 m pentru apele cu latimi ale albiilor minore între 15-50 m.

Delimitarea zonelor de protecție sanitare se stabilește de către C.N. Apele Române SA împreună cu autoritățile de cadastru funciar și deținătorii terenurilor riverane.

Pe lângă instituirea zonei de protecție se vor executa lucrări de refacere și extindere a regularizării râurilor și pârâurilor din zonă.

Se va corecta regimul torențial al tuturor pâraielor din teritoriul administrativ pentru a se evita inundarea și deteriorarea terenurilor agricole, drumurilor și locuințelor.

Pentru preluarea apelor care șiroiesc pe versanți în perioadele cu precipitații abundente se vor realiza șanțuri de gardă la baza versanților, care vor dirija aceste ape în văile din apropiere.

Se vor organiza lucrări de igienizare a apelor de suprafață care strabat teritoriul administrativ prin eliminarea oricărui descărcare de ape uzate menajere.

3.9.1. Alimentare cu apă și rețea de canalizare:

Se impune realizarea unui sistem centralizat de alimentare cu apă și canalizare, care să deservească întreg perimetrul intravilan. Acesta se va realiza în parteneriat cu comuna Poiana Blenchi, pe teritoriul căruia se vor realiza captările de apă. Epurarea apelor se va realiza în stația de epurare proiectată în satul reședință de comună – Gîlgău, cu emisar în râul Someș.

3.9.3. Alimentare cu energie electrică:

Se propune extinderea rețelelor de energie electrică pentru zonele noi introduse în intravilan.

3.9.4. Telefonie:

In localitate exista acoperire pentru rețelele mobile, de aceea nu se constata probleme majore in acest sens, majoritatea locuitorilor folosind telefonul mobil.

3.9.5. Alimentare cu energie termică:

Asigurarea încălzirii locuințelor și a clădirilor de utilitate publică, se va realiza în sistem individual, prin centrale termice folosind combustibil gazos sau lemnos.

3.9.6. Alimentare cu gaze naturale:

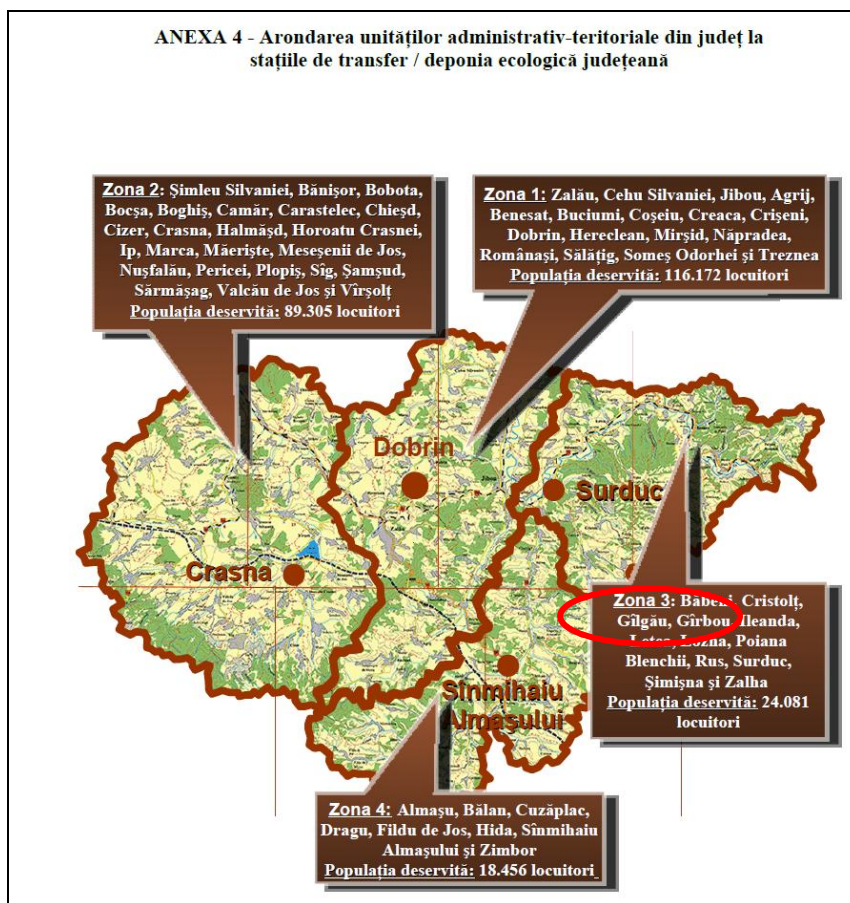
Se propune extinderea rețelei de alimentare cu gaz metan astfel încât sa fie deservit întreg perimetrul intravilan, prin racordarea la rețeaua locală, care va urmări trama stradală existentă și propusă.

3.9.7. Gospodărie comunală:

Se impune implementarea Planul Județean de Gestionare a Deșeurilor, Sălaj.

Colectarea selectivă va fi implementată printr-un program gradat.

În urma arondării unităților administrative-teritoriale din județul Sălaj, Comuna Gîlgău aparține de depozitul ecologic județean de la Surduc.

- Planul județean de gestionare a deșeurilor, Sălaj - Anexa 4. -

Colectarea deșeurilor in zonele rurale

Sistemul de colectare a deșeurilor propus pentru zonele rurale consta in amenajarea in comune si sate a unor **puncte de precolectare** cu platforma de beton cu pereti, dotate in prima faza cu cate **doua containere** de cate 1,1 mc. Cele doua containere vor fi inscripționate astfel incat sa fie foarte evident ca acestea sunt destinate unul colectarii **deșeurilor organice** sau mixte, iar celalalt **deșeurilor "uscate"** sau reciclabile. Intr-o faza ulterioara, cand se va observa un grad ridicat de acceptabilitate a sistemului de colectare selectiva, containerul de 1,1 mc. Destinat colectarii partii reciclabile din deseul colectat se va inlocui cu alte trei pubele cu roti, de polietilena, cu capac rabatabil, cu capacitate de 240 l. Cele trei pubele vor avea culori si inscripționări diferite fiind destinate colectarii de hartie-carton, sticla si plastic.

Perimetrul respectiv va avea spatiu suficient pentru ca intr-o anumita zona sa se poata depozita si alte deseuri reciclabile.

In zona de amplasare a containerului de deșeu uscat si, ulterior a pubelei de colectare a deșeurilor din plastic se va pozitiona un afis sugestiv care sa explice cum se poate minimize volumul "peturilor" din plastic.

In prima faza de implementare a sistemului de colectare se recomanda ca la intrarile de acces spre vechile "gropi de gunoi" care se vor inchide si reamenaja, sa se amplaseze cate unul sau doua containere de cate 1,1 mc. si un afis foarte vizibil care sa informeze asupra noului amplasament al punctului de colectare pentru zona respectiva si asupra termenului de timp pana la care se va mai putea depune deseul in containerele respective.

La sate se vor amplasa containere de 1,1 mc., pe strada, in vecinatatea obiectivelor comercial-sociale.

Datorita starii precare a retelei de drumuri din zonele rurale, autovehiculele de colectare si transport a deseurilor, se **recomanda a fi fara compactare, de tip "doua volume"**. Aceste tipuri de autovehicule sunt usoare si manevrabile, facand ca randamentul de transport si fiabilitatea echipamentului sa fie mult mai ridicate, in aceste conditii, decat a autocomptoarelor. Un alt element ce sta la baza acestei alegeri este acela ca, conform Strategiei Nationale in domeniul Gestiunii Deseurilor, colectarea selectiva se va extinde treptat pana la 80% in 2020. Cum partea reciclabila din deseurile colectate va trebui transportata necompactata in vederea sortarii, cantitatile de deseuri colectate sub forma mixta vor scadea astfel incat nu se justifica, pe termen lung, achizitionarea si utilizarea unor autocomptoare.

3.10. Protectia mediului:

În urma analizei problemelor de mediu s-au conturat propunerile si măsurile de intervenție ce se impun pentru protecția mediului :

- Realizarea și extinderea rețelilor de apa, gaz si canalizare pentru perimetrele destinate construirii
- Limitarea extinderii zonei construite în zonele cu terenuri ce prezintă pericol de inundatii sau de alunecari de teren
- Măsuri la nivelul agenților economici, potențiale surse de poluare prin reglementări în utilizarea terenului, respectarea distanțelor normate de protecție și evitarea amplasării unor funcțiuni ce pot genera - sau generatoare de poluare.
  - Marirea suprafețelor zonelor verzi publice;
  - Amenajarea cursurilor de apă cu fenomene de eroziune a solului și apărări de maluri
  - Respectarea distanțelor de protecție sanitară față de sursele de poluare sau disconfort (cimitire, trasee tehnico- edilitare)
  - Stabilirea zonelor de protecție pentru obiectivele cu valoare de patrimoniu

Se vor lua măsuri pentru punerea în aplicare a propunerilor Planului Urbanistic General cu privire la amenajarea și dezvoltarea parcurilor, a zonelor verzi, plantatiilor de aliniament și de protecție, a zonelor de agrement.

Conform recomandărilor prezentate în Studiul de fundamentare istoric se propune clasare în Lista Monumentelor Istorice a trei obiective valoroase:

1. Biserica Ortodoxă "Înălțarea Sfintei Cruci" din Chizeni- adresa: Chizeni nr. 29A
2. Biserica Ortodoxă "Sf. Nicolae" din Glod- adresa: Glod nr. 105
3. Fosta casă parohială de la Dobrocina- adresa: Dobrocina nr. 67

În afară de aceste construcții și de cele două aflate deja pe Lista Monumentelor Istorice (Biserica Ortodoxă "Sf. Nicolae" din Fodora și Biserica Ortodoxă "Sf. Fecioară Maria" din Bîrsău Mare) s-au mai identificat pe teritoriul comunei 43 de construcții valoroase din diverse puncte de vedere, pentru care s-au întocmit și s-au anexat fișe analitice.

3.11. REGLEMENTARI URBANISTICE:

Zone de protecție stabilite:

Zonele de protecție sanitare s-au stabilit conform OMS 536/97 pentru aprobarea normelor de igiena privind mediul de viață al populației, iar zonele de protecție pentru infrastructura tehnică conform normelor în vigoare.

Pentru infrastructura **tehnic-edilitara** s-a instituit o zonă de protecție: pentru rețelele electrice aeriene de 20 KV, 12 m din ax; pentru magistralele de gaz s-a stabilit o zonă de siguranță de 20 de metri din ax (zonă cu interdicție definitivă de construire) și o zonă de protecție de 200 de metri din ax (unde în vederea construirii se va solicita un aviz din partea Societății Naționale de Transport Gaze Naturale "TRANSGAZ" SA.).

Pentru dezvoltarea capacității de circulație a drumurilor publice în traversarea localităților rurale, distanța dintre axul drumului și gardurile sau construcțiile situate de o parte și alta a drumurilor va fi de minimum 26 m pentru drumul național, 24 m pentru drumurile județene și de minimum 20 m pentru drumurile comunale.

S-a stabilit zona de servitute a surselor de poluare: pentru cimitire 50 m, pentru stația de epurare, 300 m.

Zonele de protecție pentru obiectivele cu valoare de patrimoniu:

Pentru monumentele arhitecturale, Biserica Sfânta Fecioara Maria, sat Bîrsău Mare și Biserica de lemn Sf. Nicolae, sat Fodora, au fost instituite zone de protecție, conform Legii 422/2001 republicată privind protejarea monumentelor istorice, cu scopul de a asigura conservarea și valorificarea cadrului arhitectural al acestora prin controlul strict al intervențiilor în zonă (demolări, construcții noi, modificări ale construcțiilor existente, etc.)

Pentru obiectivele propuse pentru clasificare "Biserica Ortodoxă Înălțarea Sfintei Cruci" din localitatea Chizeni, Conacul nr. 67 din localitatea Dobrocina și Biserica "Sf. Nicolae" din Glod, s-au delimitat zone de protecție, în cadrul cărora toate intervențiile se vor realiza respectând articolele RLU

până la momentul clasificării bunului imobil ca monument istoric, în condițiile legii și elaborarea de noi prevederi.

Zonele de protecție au fost delimitate astfel:

Pentru Biserica Sfinta Fecioara Maria : la sud limita a fost stabilită pe la capetele parcelelor situate pe partea stângă a drumului național, la est și vest limita zonei de protecție intersectează drumul național în punctele (X1=642286,37; Y1=398893,72), respectiv (X2=642090,53 ; Y2=399315,03). În partea de nord limita zonei de protecție s-a stabilit pe limita intravilanului propus (cca. 150 m adâncime de la drumul național). În partea de nord a monumentului, deși zona de versanți nu a fost introdusă în intravilan, a fost stabilită interdicție de construire (în cazul unor intenții de dezvoltări ulterioare) și interdicție pentru defrișări, pentru protejarea amplasamentului de alunecări ale versantului.

Pentru Biserica de lemn Sf. Nicolae zona de protecție a fost stabilită astfel : la nord de drumul județean limita zonei de protecție se identifică cu limita intravilanului propus (stabilită pe la capetele parcelelor cu front la Dj 109E), la vest limita zonei de protecție intersectează DJ 109 E în punctul (X1=641494,09, Y1=399979,22), iar la est în punctul (X2=641768,77, Y2=400352,73), până la sala de nunți. La sud, limita zonei de protecție a fost stabilită până la drumul secundar, cu acces din DJ 109E.

Pentru obiectivul propus pentru clasificare ”Biserica Ortodoxă Înălțarea Sfintei Cruci ” s-a delimitat o zonă de protecție care în partea de nord, vest și sud se identifică cu limita intravilanului propus, iar în partea de est intersectează DJ 109E în punctul de coordonate (X1=6432336,76, Y1=396726,06).

Pentru obiectivul propus pentru clasare ”Conac”, nr. 67 din localitatea Dobrocina zona de protecție s-a delimitat astfel: la nord până la limita intravilanului propus, la vest până la capetele parcelelor construite situate pe partea dreaptă a drumului județean, la sud-vest zona de protecție intersectează drumul județean în punctul (X1=641540,248, Y1=402708,149), la sud până la capetele parcelelor cu front pe partea stângă a drumului județean și la nord-est zona de protecție intersectează drumul județean în punctul (X1=641768,417, Y1=402345,750)

Zona de protecție s-a trasat astfel încât să fie protejate perspectivele asupra conacului de pe drumul public și vecinătăți, prin reglementarea unui cadru construit care să îl pună în valoare

Pentru obiectivul propus pentru clasare Biserica ortodoxă ”Sf. Nicolae” din localitatea Glod zona de protecție s-a delimitat astfel : la nord – Valea Glod, la est – drum secundar, la sud capetele parcelelor cu front la drumul comunal de pe partea dreaptă, la vest incinta școlii (inclusiv) de pe partea stângă a DN 1C.

Restricții impuse :

- *orice intervenție din zona se va realiza numai cu avizul Direcției Județene pentru Cultură și Patrimoniul Național Sălaj.*

- *Se impune protejarea și conservarea bisericilor monument*

- *administrația locală va începe demersurile pentru clasarea celor trei obiective*

- *Se recomandă întomirea PUZ pentru zona de protecție a monumentului istoric, acesta devenind obligatoriu în situațiile care nu respectă prevederile regulamentului local de urbanism aferent PUG sau este solicitat de către Direcția Județeană pentru Cultură și Patrimoniul Național Sălaj.*

Planul Urbanistic Zonal delimitat conform plansei de unitati teritoriale de referinta se va elabora, aviza și aproba conform legilor în vigoare (Ordinul 526/2003 privind metodologia de elaborare și cadru conținut al documentațiilor de urbanism pentru zone construite protejate, Legea 422/2001, Legea 5/2000, Legea 350/2001) și va cuprinde prevederi detaliate legate de reglementările tehnice și estetice de realizare a construcțiilor, respectând articolele RLU.

Zone cu interdicție temporară de construire până la elaborarea PUZ sau PUD:

Pentru zonele care necesită detalieri privind parcelarea terenului, asigurarea acceselor și a rețelelor tehnico-edilitare, amenajări, etc., s-au instituit interdicții de construire până la elaborarea PUZ, PUD. (vezi planșa de Reglementări Urbanistice- Zonificare).

Zonele centrale, zonele de producție, zonele verzi și suprafețele mari destinate zonelor de locuit, au instituită această interdicție de construire.

Planurile urbanistice zonale se vor realiza conform planșelor de unități teritoriale de referință.

Zone cu interdicție de construire până la elaborarea studiilor de specialitate:

Pentru zonele cu risc de producere a inundațiilor sau a alunecărilor de teren, se impune elaborarea studiilor de specialitate (studii de inundabilitate sau studii geotehnice). Autorizația de construire se va elibera numai în urma realizării acestora, dacă terenul în cauză nu prezintă risc pentru construcții sau dacă prin lucrări de specialitate (stabilizări ale versanților, îndiguiri și regularizări ale cursurilor de apă) se înlătură pericolele.

Zone cu interdicție definitivă de construire: pentru comunei Gîlgău s-au stabilit zone cu interdicție definitivă de construire pentru zona de siguranță a căii ferate, zona de siguranță a rețelelor edilitare.

3.12. OBIECTIVE DE UTILITATE PUBLICĂ:

Obiective de utilitate publică:

- Extinderea perimetrului intravilan.
- Modernizarea căilor de comunicație rutieră, amenajarea intersecțiilor, realizarea de noi circulații în zonele de dezvoltare, realizarea de trotuare și de parcaje publice;
- Lucrările de infrastructură legate de îmbunătățirea și dezvoltarea rețelelor tehnico – edilitare
- Regularizarea cursurilor de apă și lucrările de stabilizare a versanților în zone cu risc natural.
- Amenajarea de spații plantate publice și a zonelor verzi cu rol de protecție și agrement.
- Respectarea zonificării funcționale stabilite prin prezenta documentație
- Intocmirea studiilor de specialitate pentru zonele de risc și a documentațiilor de urbanism de tip PUZ, PUD , pentru suprafețele stabilite cu interdicție temporară de construire.
- Implementarea sistemului selectiv de gestiune a deșeurilor
- Realizarea de noi dotări publice.

4. CONCLUZII.

Prezenta documentație urmează a fi analizată și avizată conform legislației în vigoare și apoi aprobată de Consiliul Local al Comunei Gîlgău.

O dată aprobat, **Planul Urbanistic General și Regulamentul Local** aferent capătă valoare juridică, oferind instrumentul de lucru necesar administrației locale și județului Sălaj ce vor urmări aplicarea lor.

Stabilirea categoriilor de intervenție și a reglementărilor s-au realizat în baza analizei multicriteriale la nivelul trupurilor componente privind.

- Funcțiunea dominantă în zonă.
- Configurația fondului construit existent și a parcelarului propus.
- Circulația și echiparea edilitară.

Față de posibilitățile de ocupare a resurselor de muncă în raport cu locurile de muncă existente și posibil de realizat, datorită potențialului de dezvoltare a activităților de producție, de servicii și turistice, se preconizează o creștere a interesului pentru dezvoltarea acestor activități, precum și a sectorului de locuințe.

Dezvoltarea activităților industriale și a serviciilor comerciale și turistice, atât către agenții economici, cât și către populație trebuie să fie o prioritate în demersurile de stimulare a organismelor competente centrale și locale, atât datorită lipsei acestora ca volum și calitate necesară, cât și datorită resurselor pe care le oferă prin crearea de locuri de muncă pentru populația comunei.

Pentru dezvoltarea unei economii performante și ridicarea nivelului de viață al locuitorilor Comunei Gîlgău se propune mobilizarea tuturor resurselor fizice și umane, în corelație cu conservarea mediului și a patrimoniului.

Concomitent cu punerea în aplicare a prezentei documentații se vor face demersurile necesare pentru realizarea studiilor de specialitate și proiectelor necesare completării și detalierii documentației (PUZ, PUD, etc.).

Aplicarea prevederilor **Planului Urbanistic General al Comunei Gîlgău**, se face conform **Regulamentului Local aferent Planului Urbanistic General**.

Intocmit: cart. Faur Camelia

Sef proiect: Urb. Arh. Florut Florin Dan

DISTANȚELE MINIME DINTRE CONDUCTELE SUBTERANE DE GAZE NATURALE ȘI DIFERITE INSTALAȚII, CONSTRUCȚII SAU OBSTACOLE

Conform Normelor tehnice privind proiectarea și executarea sistemelor de alimentare cu gaze naturale NT-DPE-01/2004

Nr. crt.	Instalația, construcția sau obstacolul	Distanța minimă în [m] de la conducta de gaze din PE de:			Distanța minimă în [m] de la conducta de gaze din oțel de:		
		pj	pr	pm	pj	pr	pm
1	Clădiri cu subsoluri sau terenuri propuse pentru construcții	1	1	2	2	2	3
2	Clădiri fără subsoluri	0,5	0,5	1	1,5	1,5	2
3	Canale pentru rețele termice, canale pentru instalații telefonice	0,5	0,5	1	1,5	1,5	2
4	Conducte de canalizare	1	1	1,5	1	1	1,5
5	Conducte de apă, cabluri electrice de forță, cabluri telefonice montate direct în sol și căminele acestor instalații	0,5	0,5	0,5	0,6	0,6	0,6
6	Cămine pentru rețele termice, telefonice și canalizare, cămine subterane în construcții independente	0,5	0,5	1	1	1	1
7	Copaci	0,5	0,5	0,5	1,5	1,5	1,5
8	Stâlpi	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
9	Linii de cale ferată, exclusiv cele din stații, triaje și incinte industriale:						
	În rambleu	1,5*	1,5*	1,5*	2*	2*	2*
	În debleu, la nivelul terenului	3,0**	3,0**	3,0**	5,5**	5,5**	5,5**

Notă: Distanțele exprimate în metri se măsoară în proiecție orizontală între limitele exterioare ale conductelor sau construcțiilor

*) De la piciorul taluzului

***) Din axul linei de cale ferată

Se va solicita și acordul SNCFR

Conductele, fittingurile și armăturile din PE se montează îngropat direct pământ, adâncimea minimă de montaj fiind de 0,9 m.

Se interzice montarea rețelelor de gaze la un nivel inferior celui al bazei fundațiilor clădirilor, pe trasee paralele cu acestea, până la distanța de 2 m de la clădire.

Se interzice montarea de conducte din oțel supraterane la mai puțin de 20 m de calea ferată electrificată și/sau linii electrice aeriene (LEA) de joasă, medie sau înaltă tensiune.

**DISTANȚELE MINIME DE SIGURANȚĂ
ÎNTRE CONDUCTELE DE TRANSPORT GAZE NATURALE
CU PRESIUNEA PESTE 6 BAR ȘI DIVERSE OBIECTIVE.**

Conform Normativ Departamental 3915 – 1994 pentru proiectarea și construirea conductelor colectoare și de transport gaze naturale

NR.	OBIECTIVUL	DIST. MINIMĂ (m)
1.	OBIECTIVE DIN INDUSTRIA DE PETROL ȘI GAZE	40
2.	DEPOZITE DE CARBURANȚI ȘI STAȚII PECO	60
3.	DISTANȚA ÎN JURUL SONDELOR DE FORAJ EXPLORARE-EXPLOATARE (RAZA SONDEI)	50
4.	LINII ELECTRICE: <ul style="list-style-type: none"> • CU TENSIUNEA ≥ 110 KV • CU TENSIUNEA < 110 KV 	55 50
5.	CONSTRUCȚII SOCIALE, INDUSTRIALE ȘI ADMINISTRATIVE, CENTRE POPULATE ȘI LOCUINȚE INDIVIDUALE (DE LA PUNCTUL CEL MAI APROPIAT AL CONSTRUCȚIEI)	50 (65)
6.	PARALELISM CU CF (DE LA PICIORUL, RESPECTIV MUCHIA TALUZULUI)	50
7.	PARALELISM CU DRUMURI <ul style="list-style-type: none"> • AUTOSTRĂZI • NAȚIONALE • JUDEȚENE • COMUNALE 	60 52 20 18
8.	BALASTIERE ÎN RĂURI	530
9.	TERENURI CU DESTINAȚIE SPECIALĂ	280
10.	DEPOZITE DE GUNOI	80

- H = ÎNĂLȚIMEA SUPORTULUI LINIEI ELECTRICE
- N = NENORMAT
- LZS = LIMITA ZONEI DE SIGURANȚĂ A DRUMULUI
- La punctul 5 – distanța din paranteză se referă la conducte de gaze cu $p > 40$ bar
- La stabilirea distanțelor minime pentru conductele de gaze naturale s-a ținut seama de prevederile celor 2 clase de locație

**DISTANȚELE MINIME DE SIGURANȚĂ
ÎNTRU CONDUCTELE SUBTERANE DE TRANSPORT
ȚIȚEL, GAZOLINĂ, CONDENSAT ȘI ETAN
ȘI DIVERSE OBIECTIVE.**

Conform Ordinului 52 / 25 martie 2002 al președintelui Agenției Naționale pentru Resurse Minerale privind aprobarea normativelor și prescripțiilor tehnice specifice zonelor de protecție și zonelor de siguranță aferente Sistemului național de transport al țițeiului, gazolinei, condensatului și etanului

NR.	OBIECTIVUL	CONDUCTE ȚIȚEL, CONDENSAT (m)	CONDUCTE GAZOLINĂ, ETAN (m)
1.	OBIECTIVE DIN INDUSTRIA DE PETROL ȘI GAZE	T	T
2.	INSTALAȚII ELECTRICE <ul style="list-style-type: none"> • CU TENSIUNEA ≥ 110 kV • CU TENSIUNEA < 110 kV 	25 20	25 20
3.	LEA DE MEDIE TENSIUNE (≥ 1 kV)	5 (H+3)	H (H+3)
4.	LEA DE JOASĂ TENSIUNE (< 1 kV)	H	H
5.	LINII DE CALE FERATĂ	100	100
6.	PARALELISM SAU APROPIERI CU DRUMURI <ul style="list-style-type: none"> • AUTOSTRĂZI • NAȚIONALE • JUDEȚENE • COMUNALE 	50 22 20 18	50 22 20 18
7.	CONSTRUCȚII SOCIALE, INDUSTRIALE ȘI ADMINISTRATIVE, CENTRE POPULATE ȘI LOCUIȚE INDIVIDUALE (DE LA PUNCTUL CEL MAI APROPIAT AL CONSTRUCȚIEI)	10	100
8.	BALASTIERE ÎN RĂURI	150	500
9.	UNITĂȚI MILITARE	150	150
10.	DEPOZITE DE FURAJE	60	100

- T = TEHNOLOGIC
- H = ÎNĂLȚIMEA SUPORTULUI LINIEI ELECTRICE
- La liniile electrice de medie tensiune, distanța din paranteză este indicată pentru amplasarea supraterrană a conductelor
- **INTERSECȚIILE** dintre conducte și drumuri sau căi ferate se vor proiecta conform STAS 9312-97 „Subtraversări de căi ferate și drumuri cu conducte. Prescripții de proiectare” și aviza de către forurile competente.
- **DISTANȚA DE PROTECȚIE** este de 5 m de o parte și de alta a axului conductei sau de câte 5 m de fiecare parte a axelor conductelor de margine în cazul unui fascicul de conducte instalate în șanț comun

**DISTANȚELE MINIME DE SIGURANȚĂ
ÎNTRU CONDUCTELE SUBTERANE DE TRANSPORT
BENZINĂ, MOTORINĂ ȘI COMBUSTIBIL LICHID UȘOR
ȘI DIVERSE OBIECTIVE.**

Conform Ordinului 371 / 11 august 2002 al ministrului industriei și resurselor pentru aprobarea normativelor și prescripțiilor tehnice specifice zonelor de siguranță aferente Sistemului național de transport prin conducte al produselor petroliere

NR.	OBIECTIVUL	CONDUCTE BENZINĂ (m)	CONDUCTE MOTORINĂ, CLU (m)
1.	OBIECTIVE DIN INDUSTRIA DE PETROL ȘI GAZE	T	T
2.	INSTALAȚII ELECTRICE <ul style="list-style-type: none"> • CU TENSIUNEA ≥ 110 kV • CU TENSIUNEA < 110 kV 	25 20	25 20
3.	LEA DE MEDIE TENSIUNE (≥ 1 kV)	H (H+3)	5 (H+3)
4.	LEA DE JOASĂ TENSIUNE (< 1 kV)	H	H
5.	LINII DE CALE FERATĂ	100	100
6.	PARALELISM SAU APROPIERI CU DRUMURI <ul style="list-style-type: none"> • AUTOSTRĂZI • NAȚIONALE • JUDEȚENE • COMUNALE 	50 22 20 18	50 22 20 18
7.	CONSTRUCȚII SOCIALE, INDUSTRIALE ȘI ADMINISTRATIVE, CENTRE POPULATE ȘI LOCUIȚE INDIVIDUALE (DE LA PUNCTUL CEL MAI APROPIAT AL CONSTRUCȚIEI)	100	10
8.	BALASTIERE ÎN RĂURI	150	150
9.	UNITĂȚI MILITARE	150	150
10.	DEPOZITE DE FURAJE	100	60

- T = TEHNOLOGIC
- H = ÎNĂLȚIMEA SUPORTULUI LINIEI ELECTRICE
- La liniile electrice de medie tensiune, distanța din paranteză este indicată pentru amplasarea supraterană a conductelor
- **INTERSECȚIILE** dintre conducte și drumuri sau căi ferate se vor proiecta conform STAS 9312-97 „Subtraversări de căi ferate și drumuri cu conducte. Prescripții de proiectare” și aviza de către forurile competente.
- **DISTANȚA DE PROTECȚIE** este de 5 m de o parte și de alta a axului conductei sau de câte 5 m de fiecare parte a axelor conductelor de margine în cazul unui fascicul de conducte instalate în șanț comun.